

Solidni w partnerstwie, elastyczni w działaniu

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
FORTIS BANK POLSKA SA
W ROKU 2002**

SPIS TREŚCI

I. Podsumowanie działalności Banku w roku 2002.....	3
A. Najważniejsze czynniki kształtujące wyniki finansowe Banku w roku 2002.....	3
B. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku (raport wg CASE)	4
II. Struktura Akcjonariatu, kapitały i fundusze	11
A. Kapitał zakładowy.....	11
B. Zmiany w strukturze akcjonariatu w roku 2002	11
C. Fundusze własne	11
III. Wyniki Finansowe	12
A. Rachunek zysków i strat.....	12
B. Bilans.....	14
C. Zarządzanie zasobami finansowymi	16
IV. Działalność operacyjna	18
A. Działalność kredytowa	18
B. Udzielane gwarancje i akredytywy	21
C. Depozyty	21
D. Usługi powiernicze.....	22
E. Operacje na rynku pieniężnym.....	22
F. Działalność rozliczeniowa Banku	23
G. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi	24
H. Rozwój usług bankowych	24
I. Inwestycje w technologie informatyczne	24
J. Umowy znaczące dla działalności Banku	25
V. Powiązania organizacyjne i kapitałowe z innymi podmiotami	28
A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA	28
B. Fortis Securities Polska S.A.....	29
C. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	29
VI. Notowania akcji na GPW	30
VII. Perspektywy rozwoju działalności Banku.....	32
VIII. Struktura organizacyjna.....	33
A. Struktura władz Banku	33
B. Piony biznesowe i placówki operacyjne	34
IX. Dane dotyczące władz i pracowników Banku	35

I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2002

A. Najważniejsze czynniki kształtujące wyniki finansowe Banku w roku 2002

Zysk netto Fortis Bank Polska SA za rok 2002 wyniósł 31,4 mln PLN, tj. był o 32% lub też 14,6 mln PLN niższy niż przewidywano w pierwotnych założeniach, ale trzykrotnie wyższy niż wynik finansowy za rok 2001 (o 198%). Pierwotnie Zarząd Banku prognozował wypracowanie w 2002 roku zysku netto na poziomie 46 mln PLN. Brak wyraźnej poprawy sytuacji makroekonomicznej w kraju i zagranicą spowodował rewizję tego planu w pierwszej połowie roku i obniżenie prognozy wyniku finansowego, do 30 mln PLN. Porównując więc ostateczny wynik ze skorygowaną prognozą, jest on o 1,5 mln PLN, tzn. 4,9%, wyższy od przewidywanego.

Fortis Bank Polska w 2002 roku prowadził konserwatywną politykę kredytową. W efekcie wartość portfela kredytowego netto była niższa o 16% niż planowano, choć o 3% wyższa (2,2 mld PLN) w porównaniu z końcem 2001 r. Również wysokość rezerw utworzonych na kredyty trudne była niższa niż zakładano. Mimo to udział kredytów w sytuacji nieregularnej wyniósł na koniec roku 16%.

Spadła na koniec 2002 roku o 8% suma złożonych w Banku depozytów (2,3 mld PLN). Równocześnie w drugiej połowie roku w istotny sposób zwiększyły się środki oddane przez klientów w zarządzanie Fortis Securities Polska S.A., spółce zależnej Banku.

Współczynnik wypłacalności Banku w wys. 20,7% wciąż znacznie przekracza minimalny wymagany poziom i w roku 2003 podniesienie kapitału nie będzie konieczne.

Pozytywny wynik za rok 2002 udało się osiągnąć głównie dzięki:

- o ścisłej kontroli kosztów i wydatków kapitałowych,
 - o niższym niż zakładano stratom na kredytach,
 - o znaczącej rewaluacji oraz zysków z portfela papierów wartościowych,
- oraz pomimo:
- o niższych niż przewidywane dochodów odsetkowych oraz z tytułu opłat i prowizji głównie ze względu na wolniejszy niż się spodziewano wzrost kredytów i depozytów klientów, ale również z powodu zmniejszających się marż.
 - o utworzenia rezerwy na pokrycie kosztów restrukturyzacyjnych oraz straty Fortis Securities Polska S.A. w roku 2002,

Następujące czynniki miały największy wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w roku 2002:

- **Wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym pogorszeniu jego jakości.** W roku 2002 wartość portfela kredytowego Banku wzrosła o 3% w stosunku do roku 2001 i wynosiła 2 174 mln PLN na koniec roku 2002. Udział kredytów w sytuacji nieregularnej w całości portfela wyniósł na koniec grudnia 16% (oraz 2,8% - kredyty pod obserwacją),
- **Spadek salda depozytów.** Na koniec roku 2002 stan depozytów wyniósł 2 307 mln PLN. Saldo depozytów spadło o 8 % w porównaniu do roku 2001.

- **Wzrost przychodów z tytułu prowizji o 17%** osiągnięty dzięki zwiększeniu ilości klientów oraz rodzajów oferowanych usług.
- **Wynik z tytułu odsetek w wysokości 130 mln PLN** był wyższy w stosunku do roku 2001 o 6 mln PLN. Spowodowane było to zwiększeniem kwoty udzielonych kredytów, jednakże przy zmniejszającej się marży odsetkowej.
- **Wynik na operacjach finansowych w wysokości 20 mln PLN**, na który składają się głównie zyski ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.
- **Wzrost wyniku z pozycji wymiany (53 mln PLN)** wskutek przyrostu transakcji importowo–eksportowych obsługiwanych przez Bank, uruchomień kredytów w walutach obcych oraz z korzystnych transakcji na rynku walutowym. Wynik z pozycji wymiany był wyższy o 5% w porównaniu z rokiem ubiegłym.
- **Spadek kosztów działania** w wyniku zakończonego z powodzeniem projektu Zefir dotyczącego poprawy efektywności działania. Spadek kosztów działania Banku o 3% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wskaźnik kosztów do przychodów Banku wyniósł 65%.
- **Koszty tworzenia rezerw na kredyty i zobowiązania warunkowe.** Pogorszenie sytuacji finansowej kilku kredytobiorców spowodowało zwiększenie ilości kredytów w sytuacji nieregularnej, a w konsekwencji konieczność tworzenia rezerw celowych. Saldo tworzenia i rozwiązywania rezerw na kredyty i zobowiązania pozabilansowe zamknęło się kwotą 52 mln PLN.

B. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku (raport wg CASE)

1. Sfera makroekonomiczna gospodarki polskiej w 2002 r.

PKB i sfera realna

Rok 2002 był drugim z kolei rokiem powolnego wzrostu gospodarczego (wzrost PKB o 1,3 proc. wobec 1,0 proc. w 2001 r.). Tak niska dynamika PKB wynikała przede wszystkim z głębokiego spadku inwestycji (o 7,2 proc. w 2002 r.). Natomiast, zarówno znaczny wzrost popytu konsumpcyjnego gospodarstw domowych (o 3,3 proc.), jak też dalsze zmniejszanie się deficytu w handlu zagranicznym (o ponad 11 proc.) pozytywnie wpływały na wzrost gospodarczy.

Drugi rok załamania inwestycji to wynik wielu czynników na poziomie makro- i mikroekonomicznym. Utrzymująca się przez dłuższy czas niska rentowność przedsiębiorstw, w sytuacji, gdy w Polsce ok. 50 proc. inwestycji w sektorze przedsiębiorstw finansowane jest ze środków własnych, stanowiła istotną barierę dla wzrostu nakładów. Ponadto, wobec spowolnienia globalnego popytu na świecie (w tym, w UE) i silnego złotego przez większość 2002 r., przychody z eksportu nie stanowiły dostatecznej rekompensaty. Zwolnienie popytu konsumpcyjnego (w porównaniu z końcem lat 90.) oraz niska dynamika cen producenta (PPI) przyczyniały się z kolei do osłabienia przychodów ze sprzedaży na rynku krajowym. Utrzymujący się wysoki poziom złych długów w bankach (prawie 22 proc. należności brutto banków komercyjnych na koniec 2002 r., przy czym połowę stanowią kredyty stracone) hamuje podaż kredytów. Z drugiej strony, pomimo spadku stóp procentowych dla podmiotów gospodarczych, realne oprocentowanie kredytów dla podmiotów gospodarczych jest nadal dość wysokie (średnio powyżej 11 proc. realnie). Ponadto, jest znacząco

zróznicowane między podmiotami, co odzwierciedla jakość projektów inwestycyjnych. Brak symptomów wyraźnego ożywienia gospodarczego powoduje, iż podmioty gospodarcze chętniej gromadzą środki w sektorze bankowym, niż przeznaczają je na inwestycje. W ciągu roku, przedsiębiorstwa zwiększyły zadłużenie w sektorze bankowym jedynie o 1,3 mld PLN (najmniejszy przyrost od początku statystyk NBP czyli 1997 r., po uwzględnieniu inflacji). Natomiast, zdeponowały środki na sumę 1,0 mld PLN.

Relatywnie dynamiczny wzrost konsumpcji gospodarstw domowych wynika z jednej strony z utrzymującego się dodatniego tempa wzrostu realnych dochodów ludności (1,4 proc. - szacunek CASE), z drugiej zaś - z dalszego obniżania stopy oszczędności (relacja bieżących oszczędności do bieżących dochodów do dyspozycji). Motorem wzrostu dochodów w 2002 r. były transfery społeczne (wzrost o 4,0 proc. realnie) i tzw. pozostałe dochody, a więc z działalności na własny rachunek, własności i „szarej strefy” (wzrost o ponad 4 proc. - szacunek CASE). Dochody z płac odnotowały ujemną dynamikę (ok. -2 proc.), co odzwierciedla spadek zatrudnienia przy rosnącej średniej płacy. Spadek stopy oszczędności gospodarstw domowych dokonał się przede wszystkim poprzez wycofanie środków z systemu bankowego na sumę 6,6 mld PLN (wobec przyrostu depozytów ludności w poprzednich latach na sumę 20-30 mld PLN rocznie). Tak masowe wycofywanie wkładów wynikało częściowo z „podatku Belki”, niskiego oprocentowania depozytów ludności - zwłaszcza w zestawieniu z konkurencyjnymi produktami rynku finansowego, jak też niskiej dynamiki dochodów ludności i chęć dążenie do utrzymania dotychczasowej konsumpcji. Rosły natomiast oszczędności w innych segmentach rynku finansowego (np. funduszach inwestycyjnych) jak też nakłady na budownictwo indywidualne, które było jedynym dynamicznie rozwijającym się segmentem sektora budowlanego. Tak szacowane łączne oszczędności gospodarstw domowych stanowiły 9,1 proc. dochodów do dyspozycji (wobec 10,4 proc. w 2001 r.).

Tendencje popytowe wpływały na sferę realną polskiej gospodarki. Silny popyt konsumpcyjny i poprawa salda handlu zagranicznego warunkowały poprawę koniunktury w przemyśle (wzrost produkcji sprzedanej o 1,5 proc.) oraz przyspieszenie wzrostu wartości dodanej w usługach rynkowych (3,5 proc., w tym w handlu i transporcie). Natomiast załamanie inwestycji dotyczące w większym stopniu nakładów na budynki i budowle powodowały spadek produkcji budowlano-montażowej (o blisko 10 proc.).

Wzrost gospodarczy w 2002 r. był szczególnie słaby w I połowie roku. Począwszy od III kwartału ub.r. obserwujemy stopniowe ożywienie gospodarki (w IV kwartale wzrost PKB o 2,1 proc. r/r - szacunek CASE). Brak wyraźnych czynników wzrostu w gospodarce (w tym, długotrwały spadek nakładów inwestycyjnych) powoduje, iż prognozy wzrostu PKB na 2003 r. nie przekraczają 3 proc. (2,4 proc. - prognoza CASE).

Rynek pracy

W 2002 r. nastąpiło dalsze pogorszenie sytuacji na rynku pracy, a jedynie końcówka roku przyniosła spowolnienie tempa negatywnych zjawisk. W całym roku redukcja zatrudnienia wyniosła 3,8 proc., a liczba bezrobotnych wzrosła o 3,3 proc. W efekcie, stopa bezrobocia zwiększyła się do 18,1 proc. na koniec roku. Stopniowe spowalnianie wzrostu liczby bezrobotnych wynika częściowo ze zmian instytucjonalnych (zniesienie wymogu rejestrowania się przez bezrobotnych w celu nabycia prawa do świadczeń

zdrowotnych, jeśli ma się prawo do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu). Złą sytuację na rynku pracy obrazuje także malejący wskaźnik aktywności zawodowej (udział osób aktywnych, tj. pracujących lub poszukujących pracy w populacji 15-64) – 55 proc. w IV kwartale ub.r.

Kurs i inflacja

W 2002 r. kurs złotego w stosunku do dolara utrzymywał się średnio na podobnym poziomie, jak w 2001 r., ale uległ deprecjacji średnio o 5 proc. w stosunku do euro (w przeważającej mierze w wyniku zmian kursu krzyżowego USD/EUR). Pod koniec roku w wyniku wyraźnego rozejścia się kursu USD/EUR występowały tendencje do aprecjacji złotego względem dolara i silniejszej deprecjacji względem euro. Kurs dolara na koniec roku (średnio w grudniu ub.r.) wyniósł 3,91 PLN/USD i dla euro 3,99 PLN/EUR.

Pomimo osłabienia się koszyka walut średnio o blisko 3 proc., średnioroczna inflacja zmalała do 1,9 proc. (0,8 proc. na koniec roku). Czynniki wpływające na spadek inflacji miały charakter zarówno podażowy (spadek cen żywności wynikający z utrzymującej się nadprodukcji głównych produktów rolnych oraz stabilne ceny ropy naftowej), jak i popytowy (niski wzrost popytu krajowego). Czynniki te kompensowały wzrost kosztu użytkowania i wyposażenia mieszkań, nośników energii oraz większości usług.

Handel zagraniczny i bilans płatniczy

Wyniki handlu zagranicznego w bilansie płatniczym (wyrażone w USD) poprawiły się w 2002 r., chociaż częściowo wynikało to z osłabienia USD w stosunku do EUR. Saldo płatności towarowych zamknęło się deficytem 10,3 mld USD, przy wzroście eksportu o blisko 9 proc. Nadwyżka niesklasyfikowanych obrotów bieżących wyniosła 4,1 mld USD i była zbliżona do poziomu z 2001 r. W efekcie, deficyt na rachunku obrotów bieżących na poziomie 6,7 mld USD był niższy niż w roku poprzednim i jednocześnie na bezpiecznym poziomie 3,6 proc. PKB.

Pogorszyła się natomiast struktura jego finansowania. Saldo zagranicznych inwestycji bezpośrednich (3,7 mld USD) stanowiło jedynie nieco ponad połowę deficytu na rachunku bieżącym. Zwiększył się napływ kapitału portfelowego w papiery skarbowe. W 2002 r. następowało także wycofywanie lokat walutowych banków krajowych z banków zagranicznych na sumę ponad 3,2 mld USD. Dla porównania, w 2001 r. zanotowano odpływ kapitału krajowego na lokaty zagraniczne rzędu 3,5 mld USD. Poziom aktywów rezerwowych NBP na koniec roku wyniósł 29,8 mld USD, co stanowiło pokrycie równowartości ponad 8-miesięcznego importu.

Finanse publiczne

Deficyt budżetowy w 2002 r. wyniósł 98,5 proc. planu (39,4 mld PLN). Wynik taki został osiągnięty przy niższych niż planowano dochodach, na co wpłynął słaby popyt krajowy i niska dynamika dochodów ludności, jak też przeszacowanie ściągальności niektórych pozycji w założeniach do budżetu. Natomiast, wobec pewnej poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstw, dochody z CIT były wyższe od planu. Dostosowanie wydatków do niższych dochodów nastąpiło głównie wskutek spadku rentowności SPW i umocnienia się złotego do dolara, przeniesienia części wydatków na 2003 r. oraz niewielkich cięć. Ze statystyki monetarnej sektora bankowego wynika natomiast, iż obserwujemy przenoszenie deficytu z budżetu centralnego na pozostałe elementy szerokiego sektora rządowego - nastąpił wzrost zadłużenia netto sektora

samorządowego, funduszy ubezpieczeń społecznych i innych podmiotów sektora rządowego o prawie 3 mld PLN w ciągu ub.r.

2. Sfera mikroekonomiczna gospodarki polskiej w 2002 r.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W 2002 r. nastąpiła nieznaczna poprawa kondycji finansowej przedsiębiorstw w odniesieniu do słabego roku 2001. Poprawa wskaźników finansowych była rezultatem mniejszego wzrostu kosztów niż przychodów. Wzrosły przychody przedsiębiorstw ze sprzedaży produktów, co przy niższych kosztach działalności wpłynęło na poprawę rentowności sprzedaży z 2,6 proc. w 2001 r. do 3,3 proc. w 2002 r. Wynik finansowy netto przedsiębiorstw w 2002 r. był nadal ujemny i ukształtował się na poziomie -2 mld PLN wobec -2,6 mld PLN w 2001 r.

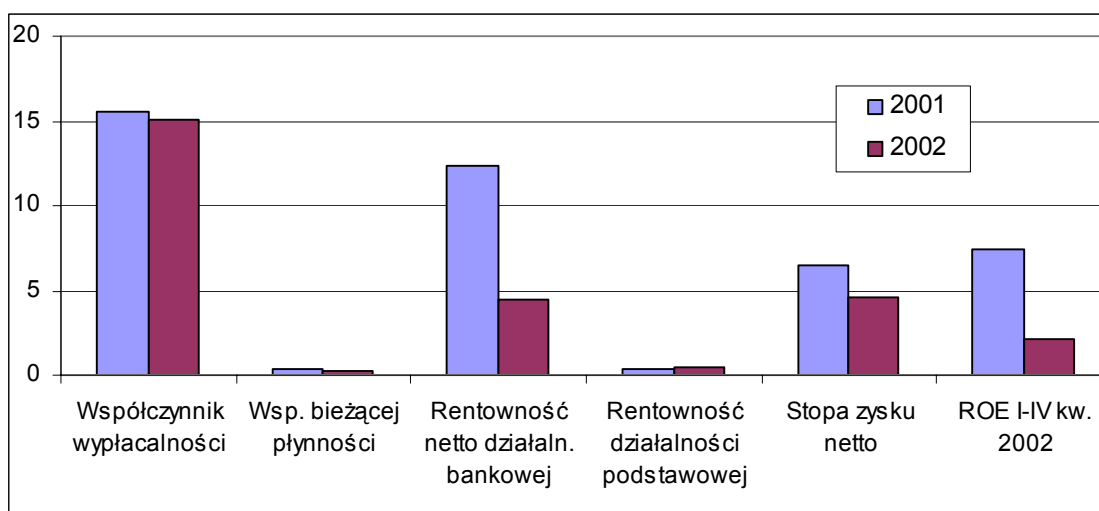
Po raz pierwszy od sześciu lat wzrosła liczba przedsiębiorstw odnotowujących zysk netto. W 2002 r. zysk wykazało 63,5 proc. ogółu przedsiębiorstw, w tym w przetwórstwie przemysłowym 64,5 proc., wobec odpowiednio 61,6 proc. i 59,6 proc. w 2001 r., a ich udział w przychodach wzrósł z 67,7 proc. do 73,3 proc. (w przetwórstwie przemysłowym z 69,7 proc. do 73,4 proc.). Mimo tego wskaźnik rentowności obrotu brutto był bardzo niski (0,8 proc.) i uległ nieznacznej tylko poprawie, a wskaźnik rentowności obrotu netto był nadal ujemny (-0,2 proc.). W 2002 r. nastąpiło wyhamowanie sześciolletniej tendencji wzrostu wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności. Dla ogółu przedsiębiorstw utrzymał się on jednak na bardzo wysokim ubiegłorocznym poziomie 99,3 proc.

Wyniki finansowe banków

W 2002 r. banki notowane na WGPW (70 proc. kapitałów własnych wszystkich banków w Polsce) zarobiły ponad dwukrotnie mniej niż przed rokiem. Spadek zysków sektora bankowego spowodowany był głównie stagnacją w sektorze przedsiębiorstw i niskim popytem na kredyty oraz wzrostem ryzyka kredytowego, co powodowało konieczność utworzenia dodatkowych rezerw pomniejszających zyski. Łączny wzrost rezerw banków wyniósł aż 16 proc. w 2002 r.

Chociaż do grupy 5 banków (z piętnastu notowanych), które zakończyły 2001 r. na minusie dołączył w roku 2002 tylko jeden bank, ich łączna strata zwiększyła się prawie dziesięciokrotnie i wyniosła 777 mln PLN; przy czym zdecydowana większość tych strat (709 mln PLN) przypadła na dwa banki (BRE i Kredyt Bank). Najwyższy zysk wypracował Pekao S.A. (ale przy spadku zysku netto o 38 proc.) i BZ WBK (wzrost zysku netto o 84 proc.). Wśród największych banków spadek zysku odnotował BPH PBK, w którym cały czas nie widać w wynikach finansowych efektów fuzji. Skutki połączenia widoczne są natomiast w przypadku BZ WBK, który choć mniejszy od BPH PBK, miał od niego dwa razy lepszy wynik finansowy.

Wykres 1: Zagregowane wskaźniki finansowe banków notowanych na WGPW w 2002 r. (w proc.).

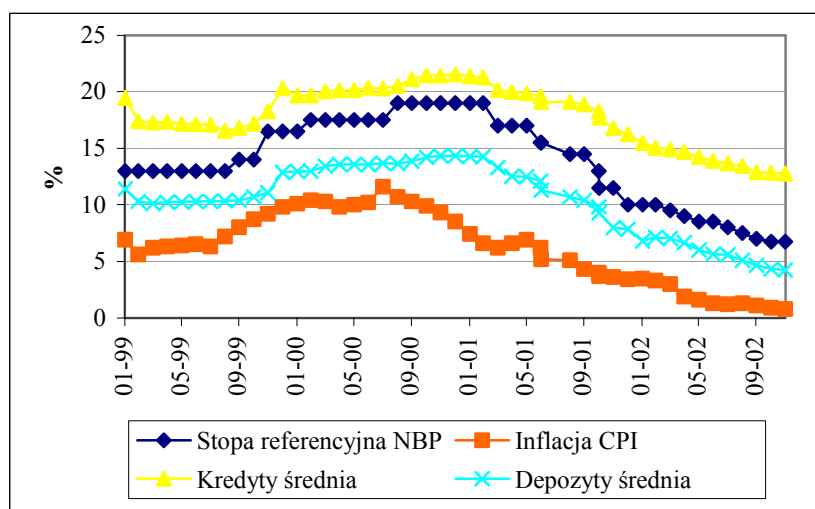
Źródło: Emitent, obliczenia własne

Uwaga: zagregowane wskaźniki finansowe banków zostały ważone kapitałem własnym banków

3. Sektor bankowy w 2002 r.

Spowolnienie wzrostu gospodarczego i popytu krajowego przyczyniło się w istotny sposób do szybkiego spadku inflacji i postępującej za nią obniżki stóp procentowych NBP. Inflacja mierzona indeksem cen konsumpcyjnych spadła z 3,6 proc. w grudniu 2001 r. do 0,8 proc. (a więc o 280 pkt. bazowych) w grudniu 2002, przy obniżce referencyjnej stopy procentowej NBP z 11,5 proc. do 6,75 proc. (o 475 pkt. bazowych). W rezultacie postępował spadek oprocentowania instrumentów rynku pieniężnego – w analogicznym okresie stawka WIBOR 1M zmalała z 12,1 proc. do 6,9 proc., a średnia ważona rentowność 52T bonów skarbowych uległa zmniejszeniu z 10,8 proc. w grudniu 2001 r. do 5,8 proc. w grudniu 2002 r. Spadki te przyczyniły się do zmniejszenia oprocentowania depozytów i kredytów w bankach komercyjnych. Średnie oprocentowanie kredytów zmalało z 16,8 proc. w grudniu 2001 r. do 12,8 proc. w grudniu 2002 r., a depozytów z 8 proc. do 4,2 proc. w analogicznym okresie. Równoległe obniżki oprocentowania depozytów i kredytów sprawiły, że *spread* stóp procentowych na koniec 2002 r. pozostał na poziomie z końca 2001 r. i wyniósł 8,5 pkt. proc. (w porównaniu z 8,8 pkt. proc.).

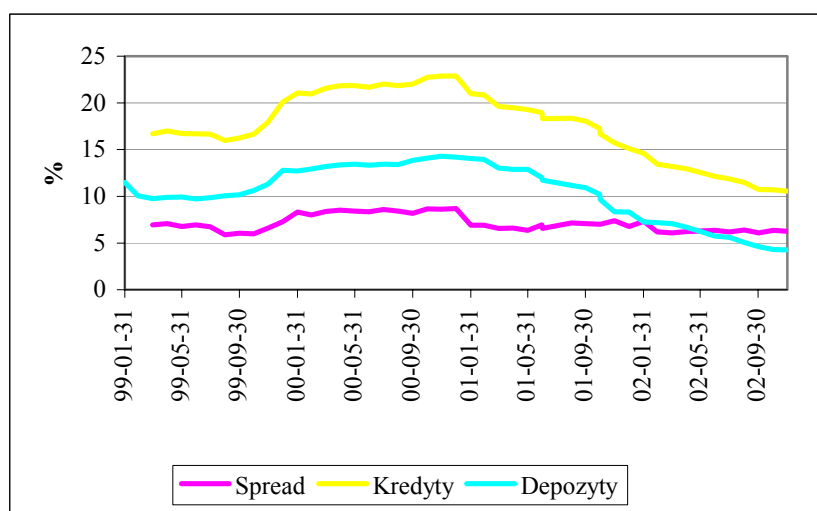
Wykres 2: Oprocentowanie w sektorze bankowym i inflacja, 1999-2002 (w proc.)

Źródło: NBP

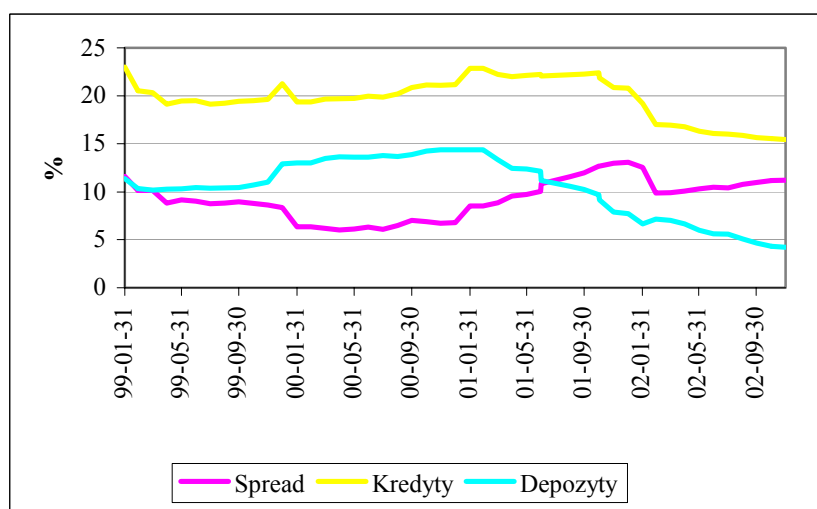
W ciągu 2002 r. coraz wyraźniej zarysowywało się zróżnicowanie i odmienność trendów przy podziale kredytobiorców i depozytariuszy na podmioty gospodarcze i osoby prawne. *Spread* procentowy dla podmiotów gospodarczych jest obecnie około dwukrotnie niższy niż dla gospodarstw domowych, gdy w początkach 2001 r. oba znajdowały się na zbliżonym poziomie. Spowolnienie wzrostu gospodarczego i niski popyt na kredyty przedsiębiorstw skłonił banki z początkiem 2002 r. do wzmożonej akcji kredytowej skierowanej do gospodarstw domowych, co powodowało szybszy spadek oprocentowania kredytów i spadek *spread*'u do poziomu poniżej 10 pkt. proc. (o 300 pkt. bazowych w porównaniu z końcem 2001 r.), w czasie, gdy *spread* dla podmiotów gospodarczych uległ zmniejszeniu o około 100 pkt. bazowych. Strategia ta nie przyniosła spodziewanych efektów, gdyż kredyty gospodarstw domowych w ciągu 2002 r. zwiększyły się tylko o 7 mld PLN (o 8,5 proc.) przy spadku depozytów o 7,8 mld PLN (o 4 proc.) i przy wzroście należności zagrożonych od gospodarstw domowych wobec słabej poprawy sytuacji ekonomicznej i negatywnych tendencji na rynku pracy w Polsce. Dlatego też w drugiej połowie 2002 r. *spread* procentowy dla gospodarstw domowych zaczął wzrastać w wyniku obniżania oprocentowania depozytów, ale nie kredytów. Natomiast *spread* dla podmiotów gospodarczych pozostawał na stałym poziomie.

Wykres 3: Podmioty gospodarcze, oprocentowanie (1999-2002)

Źródło: NBP

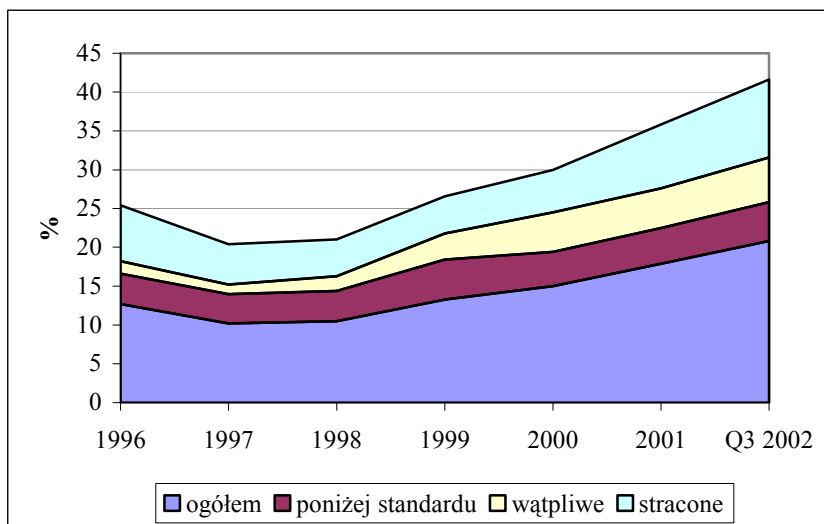
Wykres 4: Gospodarstwa domowe, oprocentowanie (1999-2002)

Źródło: NBP

Wśród należności zagrożonych ogółem w sektorze bankowym wzrósł udział należności od gospodarstw domowych z 15,8 proc. na koniec 2001 r. (i 16,1 proc. w III kwartale 2001 r.) do 26,4 proc. w III kwartale 2002 r.; spadł natomiast udział należności od przedsiębiorstw z 83,2 proc. na koniec 2001 r. (83,3 proc. w III kwartale 2001 r.) do 72,6 proc. w III kwartale 2002 r. Jako procent aktywów sektora bankowego, kredyty należności zagrożone stanowiły na koniec III kwartału blisko 22 proc., a połowę z nich - należności stracone, co rzutowało na wyniki finansowe banków za 2002 r.

Wykres 5: Udział należności zagrożonych w należnościach brutto sektora bankowego, 1996-2002

Źródło:GINB, NBP

Sytuacja w sektorze bankowym pozostaje więc złożona z uwagi na splot niekorzystnych czynników krajowych, jak i zagranicznych. Powoduje to, że sektor bankowy w świecie i w Polsce będzie podlegał w dalszym ciągu procesowi konsolidacji. W ciągu 3 kwartałów 2002 r. liczba banków w Polsce prowadzących działalność operacyjną zmniejszyła się z 69 do 61 w wyniku połączenia Powszechnego Banku Kredytowego SA z Bankiem Przemysłowo-Handlowym SA oraz 6 banków zrzeszających banki spółdzielcze w Bank Polskiej Spółdzielczości SA i Gospodarczego Banku Wielkopolski SA z Pomorsko-Kujawskim Bankiem Regionalnym SA. Natomiast Dolnośląski Bank Regionalny SA został przejęty przez Bank Polskiej Spółdzielczości SA. W 4 bankach o pogarszającej się szybko sytuacji (Banku Społem SA, Banku Wschodnim SA, Wschodnim Banku Cukrownictwa SA i Banku Przemysłowym SA w Łodzi) Komisja Nadzoru Bankowego ustanowiła zarządy komisaryczne, które porządkują sprawy banków i przygotowują je do restrukturyzacji. Natomiast liczba banków spółdzielczych - w efekcie dokonanych połączeń - zmniejszyła się o 36 do 606 na koniec III kwartału 2002 r. (z 642 na koniec 2001 r.).

Dlatego też, o ile procesy konsolidacyjne powodowane czynnikami krajowymi będą mieć znaczenie w sektorze banków spółdzielczych, o tyle dalsze procesy konsolidacyjne banków komercyjnych wynikać będą z konsolidacji zagranicznych instytucji finansowych będących inwestorami strategicznymi w bankach w Polsce, oraz rozwoju technologii, w tym bankowości elektronicznej. Dostęp do rachunków przez Internet swoim klientom oferuje już większość dużych banków detalicznych i coraz więcej mniejszych (w tym także spółdzielczych), a 3 banki (BRE BANK SA i PKO Bank Polski SA i VOLKSWAGEN BANK POLSKA SA) prowadzą tzw. banki wirtualne (odpowiednio mBank, Inteligo i Volkswagen Bank Direct). Banki wirtualne (zwłaszcza BRE BANK SA), jak i pozostałe, oferują coraz większą liczbę pozabankowych produktów finansowych, które mają uatrakcyjnić ofertę samych

banków, co w sytuacji spadku stóp procentowych i wzrostu konkurencyjność produktów na rynku finansowym będzie wyznaczać kierunek rozwoju bankowości w Polsce, analogicznie do najnowszych trendów na świecie.

II. STRUKTURA AKCJONARIATU, KAPITAŁY I FUNDUSZE

A. Kapitał zakładowy

Na dzień 1 stycznia 2002 r. kapitał zakładowy wynosił 30 155 400 PLN i dzielił się na 15 077 700 akcji o wartości nominalnej 2 złote każda. W roku 2002 r. nie nastąpiły żadne zmiany w kapitale zakładowym.

B. Zmiany w strukturze akcjonariatu w roku 2002

W roku 2002 nie zaszły żadne znaczące zmiany w strukturze akcjonariatu Banku. Na dzień 31 grudnia 2002 r. następujące podmioty posiadały powyżej 5% akcji Fortis Bank Polska SA:

Akcjonariusz	ilość posiadanych akcji		ilość głosów na WZA	
Fortis Bank*	14 941 807	99,10%	11 308 275	75%
Pozostali	135 893	0,90%	135 893	0,90%
Razem:	15 077 700	100%		

()Od dnia 28 czerwca 2001 r., tj. po podwyższeniu kapitału w wyniku emisji akcji serii J, Fortis Bank z siedzibą w Brukseli posiada 99,10% akcji Fortis Bank Polska SA, z tym, że – zgodnie z art. 26 ustawy Prawo bankowe z dnia 29.08.1997 r. (Dz. U. Nr 140, poz. 939 ze zm.) w związku z uchwałą Nr 159/KNB/99 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 16.08.1999 r. w sprawie wydania zezwolenia na nabycie akcji przez Fortis Bank – wykonywać na WZA prawo głosu w zakresie 75% ogólnej liczby głosów.*

Bankowi nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

C. Fundusze własne

Fundusze własne Fortis Bank Polska SA wzrosły z kwoty 490 267 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2001 roku do kwoty 519 652 tys. PLN (w tym niepodzielony zysk z lat ubiegłych 7 805 tys. PLN) na dzień 31 grudnia 2002 r. i znacznie przewyższały wymogi kapitałowe dla zapewnienia bezpieczeństwa działalności Banku.

Zgodnie z przepisami art. 127 ustawy Prawo bankowe do funduszy własnych banku zaliczony może być również fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego. Wartość funduszu z aktualizacji majątku trwałego zamknęła się na koniec roku 2002 kwotą 521 tys. PLN.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności i norm koncentracji, Bank pomniejszyła fundusze własne o kwotę 6 572 tys. PLN z tytułu zaangażowania kapitałowego Banku netto w postaci posiadanych akcji Fortis Securities Polska SA (FSP) oraz o 30% wartości niematerialnych i prawnych netto w kwocie 4 338 tys. PLN.

Struktura funduszy własnych na koniec roku 2002 w porównaniu z końcem roku 2001 przedstawiała się następująco:

kategoria	31.12.2002 w tys. PLN	31.12.2001 w tys. PLN
Kapitał zakładowy	30 155	30 155
Kapitał zapasowy	352 244	352 220
Kapitał rezerwowy	17 018	17 018
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	79 044	79 044
Fundusz z aktualizacji majątku trwałego	521	545
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	7 805	(2 716)
Zaangażowanie kapitałowe (dot. Fortis Securities Polska)	(6 572)	(10 196)
30% wartości niematerialnych i prawnych netto - 2002r.	(4 338)	-
10% wartości niematerialnych i prawnych netto - 2001r.	-	(2 198)
Fundusze własne dla celów wyliczenia współczynnika wypłacalności	475 877	463 872

III. WYNIKI FINANSOWE

A. Rachunek zysków i strat

1. Przychody na działalności bankowej

Przychody na działalności bankowej ogółem wyniosły 450 402 tys. PLN w roku 2002. Największą pozycję przychodów stanowiły w dalszym ciągu przychody z tytułu odsetek, które osiągnęły 304.506 tys. PLN. Na przychody z tytułu odsetek głównie składają się:

- odsetki od kredytów: 191 005 tys. PLN,
- odsetki od lokat międzybankowych: 67 734 tys. PLN
- odsetki od papierów wartościowych: 45 765 tys. PLN

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu prowizji; pozycja ta wyniosła w roku 2002 71 895 tys. PLN.

W roku 2002 Bank wypracował wynik z pozycji wymiany w wysokości 52 620 tys. PLN, co stanowiło 12% ogółu przychodów.

2. Koszty działalności bankowej

Koszty z tytułu odsetek w analizowanym okresie osiągnęły 174 041 tys. PLN i były o 44% niższe niż w roku 2001. Na koszty odsetkowe składają się w szczególności:

- odsetki od depozytów klientów: 144 075 tys. PLN
- odsetki od depozytów międzybankowych: 8 346 tys. PLN
- odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek: 21 602 tys. PLN

Spadek kosztów z tytułu odsetek uwarunkowany był głównie obniżaniem podstawowych stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej, a w konsekwencji niższym oprocentowaniem depozytów klientów.

Koszty z tytułu opłat i prowizji wyniosły 10 984 tys. PLN w 2002 roku i stanowiły jedynie 6% kosztów.

3. Pozostałe przychody i koszty

Na pozostałe przychody operacyjne składają się przede wszystkim:

- przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, kar i grzywien: 1 232 tys. PLN
- przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia: 425 tys. PLN
- przychody z tytułu najmu i dzierżawy 1 132 tys. PLN
- przychody z innych usług pozaoperacyjnych 2 076 tys. PLN

Na pozostałe koszty operacyjne składają się:

- koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia: 496 tys. PLN,
- koszty dochodzenia należności: 827 tys. PLN
- koszty z tytułu odzyskanych, odpisanych należności przedawnionych: 462 tys. PLN
- koszty z tytułu nieprawidłowo wypłaconych depozytów 790 tys. PLN
- koszty z tytułu przekazanych darowizn: 39 tys. PLN
- pozostałe koszty: 2 902 tys. PLN

Koszty działania Banku w roku 2002 wyniosły 140 766 tys. PLN i były o 3% niższe od poniesionych w roku 2001.

Spadek kosztów działania był rezultatem przeprowadzonego przez Bank projektu Zefir, którego celem było zwiększenie efektywności i ograniczenie wydatków.

Poniesione w roku 2002 koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 27 772 tys. PLN i były o 7% wyższe od kosztów w analogicznym okresie ubiegłego roku.

W roku 2002 koszty tworzenia rezerw wyniosły 111 218 tys. PLN, natomiast przychody z rozwiązania rezerw ukształtowały się na poziomie 59 351 tys. PLN, co złożyło się na zwiększenie poziomu rezerw o kwotę 51 867 tys. PLN. Dominującą pozycją kształtującą wysokość rezerw były rezerwy celowe na kredyty w sytuacji nieregularnej. Saldo tworzenia i rozwiązywania rezerw na kredyty i zobowiązania pozabilansowe zamknęło się kwotą 51 363 tys. PLN.

4. Zysk

Bank osiągnął w roku 2002 zysk brutto (przed opodatkowaniem) 41 134 tys. PLN. Obowiązkowe zmniejszenie zysku brutto kształtowało się na poziomie 10 135 tys. PLN.

Osiągnięty przez Fortis Bank Polska SA w roku 2002 zysk netto (po opodatkowaniu) wyniósł 31 375 tys. PLN i był wyższy o 20 854 tys. PLN w stosunku do roku 2001.

Dynamika wybranych wielkości rachunku wyników (tys. PLN)

rachunek wyników (w tys.)	31.12.2002	31.12.2001	dynamika
---------------------------	------------	------------	----------

			2002-2001
Wynik z tyt. odsetek	130 465	124 704	5%
Wynik z tyt. prowizji	60 911	57 333	6%
Wynik z pozycji wymiany	52 620	49 992	5%
Wynik działalności bankowej	265 377	252 061	5%
Wynik działalności operacyjnej	45 134	15 763	186%
Zysk brutto	45 134	15 763	186%
Podatek dochodowy	10 135	5 242	93%
Zysk netto	31 375	10 521	198%

B. Bilans

1. Suma bilansowa

Suma bilansowa Fortis Bank Polska SA na koniec roku 2002 wynosiła 3 745 mln PLN i była niższa od stanu na koniec roku poprzedniego o 349 mln PLN, tj. o 8%.

Struktura i dynamika wybranych wielkości bilansowych (w tys. PLN)

wielkości bilansowe	31.12.2002	Udział w sumie bilansowej	31.12.2001	Udział w sumie bilansowej	Dynamika 2002-2001
Kasa, operacje z bankiem centralnym	248 987	7%	407 644	10%	(39%)
Należności od sektora finansowego	496 338	13%	992 170	24%	(50%)
Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	2 173 504	58%	2 113 741	52%	3%
Zobowiązania wobec sektora finansowego	759 946	20%	912 238	22%	(17%)
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	2 307 202	62%	2 505 105	61%	(8%)
Kapitał własny (w tym zysk netto)	519 652	14%	490 267	12%	6%
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	7 805	0,21%	(2 716)	-	(387)%
Kapitał zakładowy	30 155	1%	30 155	1%	-
Suma bilansowa	3 745 163		4 094 225		(9%)

2. Aktywa

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią kredyty (netto – pomniejszone o rezerwy na należności nieregularne), które stanowiły na koniec 2002 roku 58% aktywów ogółem, podczas gdy na koniec roku 2001: 52%. Wartość udzielonych klientom kredytów netto wyniosła 2 173 504 tys. PLN i wzrosła w porównaniu do roku 2001 o 59 763 tys. PLN, tj. o 3%. Wartość utworzonych rezerw na należności

nieregularne wyniosła 147 809 tys. PLN. Udział należności nieregularnych (bez kategorii pod obserwacją) w saldzie kredytów ogółem kształtował się na poziomie ok. 16%.

W ciągu roku 2002 zwiększył się udział dłużnych papierów wartościowych w sumie bilansowej. Wartość dłużnych papierów wartościowych na koniec roku 2002 wyniosła 679 744 tys. PLN, co oznacza wzrost ich udziału w aktywach z 7% na koniec roku 2001 r. do 18% na dzień 31 grudnia 2002 r.

Na koniec roku 2002 Bank posiadał dłużne papiery wartościowe emitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski. Na saldo papierów wartościowych składały się:

- bony skarbowe Ministerstwa Finansów: 322 905 tys. PLN
- obligacje Skarbu Państwa: 57 398 tys. PLN
- bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego: 255 644 tys. PLN
- obligacje pod zabezpieczenie rezerwy obowiązkowej: 43 797 tys. PLN

Na koniec roku 2002 zmniejszył się udział kasy i środków na rachunku w Narodowym Banku Polskim w sumie bilansowej. W roku 2001 pozycja ta stanowiła 10% ogółu aktywów, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2002 roku jej udział wynosił 7%.

Należności od sektora finansowego (w tym lokaty w innych bankach) stanowiły na koniec 2002 roku 13% ogółu aktywów i obniżyły się w stosunku do roku 2001, kiedy ta pozycja stanowiła 24% sumy bilansowej. Na saldo tej pozycji na koniec roku 2002 składają się:

- należności złotówkowe: 392 757 tys. PLN
- należności dewizowe: 103 606 tys. PLN,

W stosunku do stanu na koniec roku 2001 wartość rzeczowego majątku trwałego spadła o 8 mln PLN. Na środki trwałe składają się, między innymi:

- sprzęt komputerowy: 11 584 tys. PLN
- inwestycje w obcych obiektach (wynajęte lokale): 34 988 tys. PLN

Wartości niematerialne i prawne na koniec roku 2002 wynosiły 14 459 tys. PLN. Pozycja ta obejmuje oprogramowanie komputerowe.

Inne aktywa stanowiły 0,4% ogółu sumy bilansowej. Jedną z najważniejszych pozycji w tej grupie są rozrachunki z tytułu podatków w kwocie 6 232 tys. PLN.

3. Pasywa

Dominującą pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec roku 2002 depozyty klientów wynosiły 2 307 202 tys. PLN, czyli 62% sumy bilansowej. W grudniu 2001 r. ich udział w sumie bilansowej stanowił 61% ogółu pasywów. W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty złotówkowe: 1 856 747 tys. PLN, co stanowi 80% wartości wszystkich depozytów klientów. Depozyty w walutach obcych osiągnęły na koniec roku 2002 poziom 450 455 tys. PLN.

W ciągu roku 2002 zaznaczył się nieznaczny spadek udziału w sumie bilansowej zobowiązań wobec sektora finansowego. Na dzień 31.12.2002 r. stanowiły one 20% pasywów, podczas gdy na koniec roku poprzedniego było to 22%.

Fundusze specjalne i inne zobowiązania stanowiły na koniec 2002 roku 1,7% sumy bilansowej. Najistotniejszą kwotą w tej pozycji są rozrachunki międzybankowe w wysokości 48 844 tys. PLN, czyli 79% pozycji.

Widoczna w bilansie kwota rezerw dotyczy rezerwy na zobowiązania warunkowe w wysokości 2 843 tys. PLN.

4. Pozycje pozabilansowe

Pozycje pozabilansowe ogółem na koniec roku 2002 ukształtowały się na poziomie 3 452 529 tys. PLN i obniżyły się w porównaniu do grudnia roku poprzedniego o 1 317 446 PLN. Na pozycje pozabilansowe składają się:

- Zobowiązania pozabilansowe udzielone, w tym:
 - finansowe: 769 491 tys. PLN,
 - gwarancyjne: 121 614 tys. PLN.
- Zobowiązania otrzymane:
 - finansowe: 335 889 tys. PLN,
 - gwarancyjne: 123 579 tys. PLN.
- Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna i sprzedaży walut, które zostały zawarte przed końcem roku a na dzień 31 grudnia 2002 r. jeszcze nie zapadły: 2 101 956 tys. PLN.

C. Zarządzanie zasobami finansowymi

1. Informacja o źródłach finansowania, zaciągniętych kredytach, umowach pożyczki, poręczeń i gwarancji

Najważniejszym źródłem finansowania działalności kredytowej Banku są depozyty klientów, które Bank przyjmuje zarówno od podmiotów gospodarczych, jak i osób fizycznych.

W celu finansowania działalności Fortis Bank Polska SA korzysta również z linii kredytowych z Fortis Bank (Nederland) N.V. w wysokości 102 mln EUR na okres 7 lat (1998 do 2004) oraz z limitem 50 mln EUR na okres 4 lat (2001-2005)

Bank korzysta z 5-letniej linii kredytowej w wysokości 10 mln EUR z funduszy Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Ponadto w grudniu 2001 r., Bank zawarł z EBOiR umowę w sprawie uzyskania dodatkowej linii kredytowej do wysokości 20 milionów EUR w dwóch transzach na okres 5 lat (licząc od roku 2000) z przeznaczeniem na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw.

Bank finansuje swoją działalność także ze źródeł wewnętrznych. W roku 2002 akcjonariusze, raz jeszcze zadecydowali o niewypłaceniu dywidendy, zasilając fundusze własne. Zysk za rok 2001 został zaksięgowany jako niepodzielony zysk z lat ubiegłych.

Dane o źródłach pozyskiwania i wykorzystania funduszy, z uwzględnieniem głównych regionów geograficznych kraju oraz poszczególnych branż przedstawiono w dodatkowych notach objaśniających pkt 2.

2. Zarządzanie stopami procentowymi

Podstawowe zmienne stopy procentowe stosowane w Banku dla kredytów oparte są na stopie procentowej LIBOR lub EURIBOR dla kredytów walutowych oraz WIBOR dla kredytów złotówkowych. Jako zmienne stopy procentowe dla kredytów w PLN, Bank stosuje również tzw. stopy dostosowawcze, tj. stopę kredytu lombardowego i stopę redyskontową. Aktualizacja stóp dostosowawczych następuje z dniem wejścia w życie decyzji Rady Polityki Pieniężnej NBP o zmianie odpowiednich stóp oficjalnych. Stosowane są również stopy stałe, które nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania umowy.

W roku 2002, w ślad za dalszymi obniżkami oficjalnych stóp procentowych NBP, wprowadzanymi przez Radę Polityki Pieniężnej, Fortis Bank Polska SA obniżał oprocentowania lokat i kredytów złotych. Reagując na sytuację na rynku pieniężnym, Bank modyfikował również odpowiednio oprocentowanie lokat i kredytów prowadzonych w walucie euro i dolarach amerykańskich.

3. Zarządzanie ryzykiem

Ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe w okresie od stycznia do grudnia 2002 r. kształtowało się na bezpiecznym poziomie, w granicach określonych przez Zarząd Banku.

Niezależny od działalności biznesowej, nadzór nad ryzykiem, prowadzony jest przez Departament Ryzyka, jednostkę bezpośrednio podległą Wiceprezesowi Zarządu – Dyrektorowi Finansowemu. Departament Ryzyka obejmuje swoim zakresem odpowiedzialności monitorowanie ryzyka płynności, ryzyka rynkowego, ryzyka operacyjnego oraz zarządzanie strukturą aktywów i pasywów banku. Dodatkowym zadaniem Departamentu Ryzyka, jest modelowanie wewnętrznego systemu wyceny produktów bankowych generujących dochód z tyt. odsetek, a także jego bieżąca obsługa i parametryzacja. Departament Ryzyka jest reprezentowany na forum Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) i wspomaga Zarząd Banku w procesie decyzyjnym, doradzając w sprawie ryzyka towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług oraz koniecznych zmian w istniejącej strukturze bilansu. Departament Ryzyka zarządza portfelem inwestycyjnym Banku.

Komitet stały ALCO wspomaga Zarząd Banku w zakresie efektywnego zarządzania aktywami i pasywami Banku, poprzez ustalanie głównych założeń polityki oraz zarządzanie strukturą bilansu, ustalanie minimalnych marż Banku na poszczególne produkty, zatwierdzanie założeń systemu wewnętrznego transferu zysków, oraz wydawanie opinii dotyczących wprowadzenia nowych produktów, mających wpływ na strukturę bilansu.

Komitet ds. Zapewnienia Ciągłości Funkcjonowania Banku ma za zadanie planowanie i koordynację działań podejmowanych w sytuacjach awaryjnych dla zapewnienia ciągłości działalności operacyjnej.

Komitet ds. Bezpieczeństwa wspomaga Zarząd w skutecznym zarządzaniu bezpieczeństwem Banku.

Szczegółowe dane o celach i zasadach zarządzania ryzykiem przedstawiono w dodatkowych notach objaśniających w pkt 4.2.14.

4. Wskaźniki Finansowe

W roku 2002 nieznacznie wzrósł współczynnik wypłacalności. Wskaźnik ten odzwierciedla stosunek funduszy własnych Banku do aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem. Wagi ryzyka aktywów i zobowiązań pozabilansowych określa Komisja Nadzoru Bankowego.

Fundusze własne Banku wzrosły o 3% w stosunku do roku 2001, podczas gdy w tym samym czasie aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem obniżyły się o 6%.

Poziom i czynniki zmian współczynnika wypłacalności

wskaźnik	31.12.2002	31.12.2001
Ważona wartość aktywów	2 108 029	2 135 181
Ważona wartość zobowiązań pozabilansowych	158 308	269 645
Fundusze własne dla celów wyliczenia współczynnika wypłacalności	475 877	463 872
Współczynnik wypłacalności	20,70%	19,29%

Wskaźniki efektywności

wskaźnik	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000
Zwrot na aktywach (ROA)	0,8%	0,3%	0,7%
Zwrot z kapitału (ROE)	6,5%	2,7%	9,9%
Marża odsetkowa netto	3,27%	3,33%	4,27%
Zysk na jedną akcję	2,08	0,70	2,09
Wartość księgowa na jedną akcję	34,46	32,52	27,75

Powyższe wskaźniki liczone w następujący sposób:

Współczynnik wypłacalności	fundusze własne netto / całkowity wymóg kapitałowy*12,5
Zwrot z kapitału (ROE)	zysk netto za ostatnie 12 mies. / średnia roczna wartość funduszy własnych
Zwrot na aktywach (ROA)	zysk netto za ostatnie 12 mies. / średnia roczna wartość aktywów
Marża odsetkowa	wynik z tytułu odsetek / średni stan aktywów
Zysk na jedną akcję	zysk netto za ostatnie 12 mies. / średnia ważona liczba akcji
Wartość księgowa na jedną akcję	wartość księgowa / liczba akcji

Uwaga: Wszystkie wartości liczbowe zostały zaokrąglone.

IV. DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA

A. Działalność kredytowa

1. Polityka kredytowa

Działalność kredytowa jest jednym z głównych źródeł przychodów Banku. W swojej ofercie Bank posiada następujące produkty kredytowe:

- a. kredyty dla przedsiębiorstw:

- kredyt otwarty w rachunku bieżącym
 - kredyty obrotowe i inwestycyjne (złotowe i dewizowe)
 - kredyt dyskontowy
 - kredyt faktoringowy
- b. kredyty udzielane w ramach Pakietów dla Klientów Indywidualnych:
- limit debetowy w rachunku
 - szybka pożyczka w rachunku
 - kredyty hipoteczne
 - Prosty Kredyt (Straight Loan) - forma kredytu o stałej wielkości zaliczek, skierowanego dla klientów instytucjonalnych.

Bank udziela Klientom instytucjonalnym kredytów ze środków Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Linia kredytowa z EBOR-u może być przeznaczona zarówno na kredyty w rachunku kredytowym (obrotowe; inwestycyjne) jak i na udzielane w rachunku bieżącym udzielane. Bank oferuje dwa warianty kredytów, udzielanych na okres od 1 roku do 5 lat, tj. „mikrokredyt” - w wysokości nie przekraczającej równowartości 30 tys. EUR oraz „mały kredyt” - w wysokości od równowartości 30 tys. do 125 tys. EUR.

Bank udziela również gwarancji złotych i walutowych, otwiera akredytywy importowe oraz awizuje i potwierdza akredytywy eksportowe na zlecenie.

Mając na względzie sytuację makroekonomiczną, władze Banku prowadzą restrykcyjną politykę udzielania nowych kredytów, uważając, że jakość portfela poprawi się przez zastosowanie bardziej selektywnego podejścia w podejmowaniu nowego ryzyka i szybsze podejmowanie działań w sytuacji, gdy klient ma problemy finansowe.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje procedury przyznawania i monitorowania kredytów. Decyzje kredytowe podejmowane są przez komitety kredytowe działające z upoważnienia Rady Nadzorczej i Zarządu Banku. Centralny Komitet Kredytowy Banku podejmuje decyzje o udzieleniu klientom banku kredytów, pożyczek, gwarancji i innych rodzajów finansowania. Za zgodą Zarządu Banku, Komitet przekazuje część swoich uprawnień działającym lokalnie 5 komitetom kredytowych komitetom kredytowym oraz upoważnionym dyrektorom. Dyrektorzy ds. Kredytów podejmują decyzje kredytowe w odniesieniu do kredytobiorców zakwalifikowanych do normalnej kategorii ryzyka maksymalnie do wysokości 0,5 mln PLN. Powyżej tej kwoty, maksymalnie do 1,5 mln PLN łącznego zaangażowania w stosunku do kredytobiorcy, wnioski rozpatrują lokalne komitety kredytowe. W odniesieniu do dłużników zakwalifikowanych do kategorii pod obserwacją lub zagrożonych: poniżej standardu, wątpliwych i straconych zgodnie z przepisami Komisji Nadzoru Bankowego decyzje co do kwalifikacji dłużników do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw celowych na należności Banku są w gestii Dyrektorów ds. Kredytów - do 200 tys. PLN, oraz lokalnych komitetów kredytowych maksymalnie do 500 tys. PLN.

W II połowie 2002 roku została przeprowadzona reorganizacja struktur kredytowych w celu poprawy efektywności działania. W celu zwiększenia efektywności procesów windykacyjno- restrukturyzacyjnych w Banku, scentralizowano działalność windykatorów (prowadzących sprawy na szczeblu lokalnym), którzy podlegają

dyrektorowi nowo utworzonego Departamentu Restrukturyzacji i Windykacji. Dotychczasowy Zespół Ryzyka Kredytowego został przekształcony w Departament Ryzyka Kredytowego przy poszerzeniu realizowanych funkcji. Zespoły administracji kredytów zostały połączone w jeden Departament Administracji Kredytów. Pion Kredytów sprawuje nadzór nad działalnością kredytową Banku, w zakresie analizy i monitorowania ryzyka kredytowego, ustalania standardów i procedur kredytowych, administrowania kredytami, prowadzenia dokumentacji kredytowej oraz windykacji.

W I połowie roku 2002 w Banku wdrożono system zarządzania ryzykiem kredytowym (Credit Risk Management) umożliwiający rejestrowanie w systemie operacyjnym limitów maksymalnego zaangażowania Banku wobec podmiotów i grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, mierzenie i monitorowanie wykorzystywania przyznaných limitów.

W II połowie 2002 uruchomiony została centralna baza zabezpieczeń prawnych udzielonych kredytów (Collateral Recording), umożliwiająca ich ewidencję rodzajowo-wartościową oraz monitorowanie terminów ustanowienia, odnowienia i wygasania.

Bank wprowadził nowy standard aplikacji kredytowej dla wniosków kredytowych rekomendowanych do decyzji Komitetu Kredytowego Banku oraz zmodyfikowany program do przeprowadzania analizy finansowej podmiotów gospodarczych prowadzących księgi handlowe (CAPS).

Pion Kredytowy podjął prace związane z budową centralnej bazy danych finansowych kredytobiorców oraz narzędzi przeprowadzania i kontroli monitoringu kredytobiorców.

W ramach przygotowań dostosowawczych grupy Fortis Bank do wymogów Nowej Bazylejskiej Umowy Kapitałowej Bank uczestniczy aktywnie w pracach mających na celu wprowadzenie metod opartych na ratingu wewnętrznym do oceny ryzyka kredytowego dla celów ustalania wymaganego kapitału regulacyjnego.

2. Charakterystyka portfela kredytowego

W ciągu roku 2002 nie zrealizowano założeń odnośnie zwiększenia produkcji kredytowej, głównie ze względu na spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego, a także restrykcyjną politykę kredytowania przyjętą przez Bank. Wartość portfela kredytowego netto była niższa o 16% niż planowano, i o 3% wyższa w porównaniu z końcem grudnia 2001 r.

Wartość należności Banku z tyt. udzielonych kredytów na koniec 2001 roku wynosiła 2 114 mln PLN, a wzrosła do 2 174 mln PLN na koniec roku 2002. Wartość portfela kredytów złotówkowych na koniec roku 2002 wynosiła 1 181 mln PLN i była o 4% wyższa w porównaniu do grudnia 2001 roku. Natomiast wartość portfela w EUR kształtowała się na poziomie 778 mln PLN na koniec roku 2002, czyli spadła o 6% w porównaniu do końca grudnia 2001 roku. Wartość kredytów w USD wzrosła w porównaniu do grudnia 2001 r. o 2% i wynosiła 359 mln PLN na 31 grudnia 2002 r.

Zaangażowanie finansowe Banku koncentruje się w sektorach: usług, handlu i produkcji wynosi odpowiednio 30%, 18% oraz 16% wg stanu na koniec roku 2002 wartości portfela kredytowego, w pozostałych sektorach jest ono stosunkowo niskie. W porównaniu z 31 grudnia 2001 r. Bank zwiększył zaangażowanie w sektorze usług.

Informacje dotyczące struktury zaangażowania Banku w poszczególnych branżach przedstawiono w dodatkowych notach objaśniających pkt. 1.1.

Pod względem pierwotnych terminów zapadalności, na koniec roku 2002 r. struktura należności od sektora niefinansowego przedstawiała się następująco: 19% to kredyty w

rachunku bieżącym (wzrost o 1% w porównaniu z 2001 r.), 1% o terminie spłaty do 1 miesiąca, 4% od 1 do 3 miesięcy (wzrost o 2%), 24% od 3 miesięcy do 1 roku (spadek o 6%), 27% od 1 roku do 5 lat (spadek o 2%) oraz 26% powyżej 5 lat (wzrost o 6%).

Na dzień 31 grudnia 2002 r. w ramach udzielonych przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju linii kredytowych zatwierdzono 825 kredytów o łącznej wartości 33,6 mln EUR w porównaniu do 315 kredytów o łącznej wartości 14,5 mln EUR (po korekcie) na koniec ubiegłego roku. Saldo zadłużenia z tyt. tych kredytów wynosiło 14,9 mln EUR w porównaniu do 9,4 mln EUR (po korekcie) na dzień 31 grudnia 2001 r.

3. Kredyty w sytuacji nieregularnej

Na dzień 31 grudnia 2002 roku wartość kredytów w sytuacji nieregularnej (bez kategorii pod obserwacją) wynosiła 354 mln PLN i stanowiła 16% salda kredytów ogółem, z czego 76 mln PLN to kredyty poniżej standardu, (tj. 3,4% wartości portfela), 58 mln PLN - należności wątpliwe (tj. 2,6% wartości portfela) oraz 220 mln PLN to należności stracone (czyli 9,9% wartości portfela).

4. Tytuły egzekucyjne

Łączna kwota wierzytelności Banku, które nie zostały odzyskane na dzień 31.12.2002 r. z wszystkich 72 tytułów egzekucyjnych wynosiła 41 446 tys. PLN.

B. Udzielane gwarancje i akredytywy

Na koniec roku 2002 liczba gwarancji udzielonych przez Bank wynosiła 658 gwarancji, w tym 377 w PLN. Zobowiązania Banku z tytułu gwarancji wynosiły w równowartości złotówkowej 104 750 tys. PLN, w tym 58 891 tys. w PLN. Przy udzielaniu gwarancji bankowych Fortis Bank Polska SA stosuje te same procedury jak przy udzielaniu kredytów.

Bank nie udzielił na przestrzeni roku 2002 żadnych poręczeń lub gwarancji jednemu podmiotowi (lub jednostkom zależnym), których łączna wartość stanowiłaby, co najmniej 10 % kapitałów własnych.

Szczegółowe informacje dotyczące gwarancji udzielonych przez Bank w podziale walutowym przedstawiono w dodatkowych notach objaśniających pkt. 9.

Fortis Bank Polska SA posiadał na koniec roku 2002 zobowiązania z tytułu otwartych akredytyw importowych w łącznej wysokości (w przeliczeniu) 44 057 tys. PLN. Ponadto Bank posiada potwierdzone akredytywy eksportowe w równowartości złotówkowej 7 931 tys. PLN.

Dane dot. struktury walutowej otwartych akredytyw ujęte zostały w dodatkowych notach objaśniających pkt. 9.

C. Depozyty

Na koniec roku 2002 suma depozytów w wys. 2 307 mln PLN złożonych w Fortis Bank Polska SA przez klientów spadła o 8% od końca roku 2001. Na koniec roku 2001 r. suma depozytów wynosiła 2 505 mln PLN. Klienci mogą deponować swoje środki również w walutach obcych, jednak przeważającą część stanowią depozyty złotówkowe (80%).

Działalność depozytowa prowadzona jest przez oddziały operacyjne Banku, Centra Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw oraz Departament Skarbu, jak również za pomocą systemów bankowości elektronicznej.

Bank oferuje swoim klientom rachunki bieżące i pomocnicze, rachunki walutowe, rachunki bankowe nierezydenta (złotowy lub dewizowy), Rachunek Srebrny, Złoty i Platynowy, Rachunki Inwestora Giełdowego (RIG), depozyty negocjowane (stawki oprocentowania są tu zależne zarówno od wielkości depozytu i terminu złożenia, jak i od sytuacji na rynku międzybankowym), jak również, zróżnicowane typy lokat terminowych o stałym i zmiennym oprocentowaniu w PLN i walutach obcych. Klientom instytucjonalnym Bank oferuje również lokaty na rynku międzybankowym: overnight, tomorrow/next i spot/next oraz lokatę terminową o zmiennej stopie procentowej.

Bank posiada w swojej ofercie trzy zestawy usług bankowych dla klientów indywidualnych: Pakiet Srebrny, Złoty i Platynowy. Pakiety umożliwiają sprawne i bezpieczne zarządzanie finansami w oparciu o rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy otwarty w Fortis Bank Polska SA. W ramach pakietów Bank oferuje produkty depozytowe i kredytowe, karty płatnicze, usługi związane z inwestowaniem na giełdzie oraz bankowość elektroniczną. Oferta ta skierowana jest do klientów indywidualnych o ponadprzeciętnych dochodach. Bank oferuje klientom również, karty VISA Electron i system bankowości internetowej Pl@net oraz „e-Pakiet” - oparty o system bankowości elektronicznej.

D. Usługi powiernicze

Bank oferuje Klientom kompleksową obsługę w zakresie prowadzenia rachunków papierów wartościowych, na których rejestrowane są papiery wartościowe będące w obrocie na polskim rynku regulowanym i nieregulowanym, a w szczególności takie jak: akcje, obligacje i bony skarbowe. Działalność powiernicza prowadzona jest na mocy Decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 lipca 2000 r. (KPWiG-4042-2/2000) w ramach wydzielonego ze struktur Banku Zespołu Usług Powierniczych.

Bank świadczy także usługi na rzecz funduszy inwestycyjnych. Wykonywanie tej funkcji polega między innymi na obliczaniu wartości aktywów netto funduszy, wycenie wartości jednostki uczestnictwa oraz kontroli zgodności działalności funduszy inwestycyjnych z przepisami prawa.

W roku 2002 Bank pełnił funkcję Depozytariusza dla terminowych funduszy inwestycyjnych utworzonych i zarządzanych przez PDM Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.. Bank jako Depozytariusz został również ich likwidatorem.

E. Operacje na rynku pieniężnym

Nadwyżki finansowe Banku są lokowane na rynku pieniężnym. Bank posiada własny, aktywny dealing room. Bank uczestniczy w rynku pierwotnym i wtórnym bonów skarbowych oraz w rynku wtórnym obligacji Skarbu Państwa.

Departament Skarbu ma za zadanie zapewnienie bieżącej płynności płatniczej, zarządzanie pozycją walutową Banku oraz przeprowadzanie operacji mających na celu równoważenie struktury walutowej bilansu Banku. Ponadto rolą Departamentu jest zarządzanie portfelem inwestycyjnym a także koordynowanie polityki Banku w zakresie operacji gotówkowych w walutach obcych i w złotych. Realizacja zalecanej przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) polityki inwestycyjnej, ograniczającej zakres nabywanych instrumentów do najbardziej stabilnych papierów

dłużnych emitowanych przez rząd lub bank centralny, uniezależniła w znacznym stopniu wartość portfela Banku od koniunktury rynkowej.

Wynik finansowy osiągnięty na operacjach wymiany walut jest ważnym składnikiem dochodów Banku. Klienci korzystają z pełnego wachlarza operacji walutowych zawierającego także transakcje terminowe. Dealing room zajmuje się m. in. aktualizacją kursów tabeli wymiany walut i ustalaniem preferencyjnych kursów indywidualnych dla transakcji o większej wartości.

F. Działalność rozliczeniowa Banku

W ramach rozliczeń krajowych i zagranicznych, firmy obsługiwane przez Bank mają możliwość korzystania z następujących usług:

- płatności zagraniczne: obsługa zleceń importowych i eksportowych w walutach wymienialnych
- przelewy krajowe
- bieżąca wymiana walut
- transakcje terminowe typu forward
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych
- obsługa akredytyw dokumentowych importowych i eksportowych
- skup i inkaso czeków innych banków
- inkaso czeków ciągniętych na banki zagraniczne
- inkaso dokumentowe

Bank prowadzi prace przygotowawcze do wprowadzenia IBAN (International Bank Account Number) - międzynarodowego rachunku bankowego. Od lutego 2001 Bank obsługuje tzw. pasywną formę stosowania rachunku NRB, czyli rejestruje i kontroluje poprawność na dokumentach płatniczych numerów NRB otrzymywanych z innych banków. Harmonogram wdrożenia nowego standardu rachunku w Fortis Bank Polska SA zakłada, że zmiana numerów rachunków Klientów nastąpi w drugim kwartale 2003 roku, o czym wszyscy Klienci zostaną poinformowani w osobnej korespondencji.

Rozliczenia płatności wysyłanych do banków krajowych w 99,98 % realizowane są w formie elektronicznej poprzez system ELIXIR, pozostałe 0,02 % płatności wysyłanych systemem SYBIR. Bank planuje wyeliminować płatności papierowe w roku 2003.

Bank realizuje również płatności w systemie SORBNET.

Od 1999 roku Bank oferuje realizację zleceń w formie polecenia zapłaty

Bank oferuje zagranicznym podmiotom gospodarczym rachunek zbiorczy dla nierezydenta, który ułatwia dokonywanie rozliczeń z polskimi kontrahentami. Wszelkie dyspozycje posiadacza rachunku, w tym otwarcie konta, dokonywane są za pomocą komunikatów SWIFT za pośrednictwem banku korespondenta. Zatem aby zostać Klientem Fortis Bank Polska SA nie trzeba już specjalnie przyjeżdżać do Polski.

Od 1 lipca 2002 roku w Departamencie Operacji rozpoczął działalność Zespół ds. Obsługi Rachunków, którego głównym celem jest przejęcie - centralizacja niektórych zadań wykonywanych dotychczas w Oddziałach Banku. Bank finalizuje rozszerzenie swojej oferty o transakcje pochodne Forward Rate Agreement (FRA) oraz Interest Rate Swap (IRS). Są to instrumenty umożliwiające zarządzanie ryzykiem stóp

procentowych. Oferowane będą podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą. Transakcje te zawierane będą przez bank także na rynku międzybankowy.

G. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi

W roku 2002 Bank rozwijał współpracę z bankami zagranicznymi w zakresie wymiany walut, transakcji lokacyjnych oraz transakcji banknotowych. Bank posiada rachunki w wielu renomowanych bankach operujących w głównych centrach finansowych świata, prowadzi również rachunki w PLN dla banków z grupy Fortis. Współpraca z czołowymi bankami pozwala na sprawne rozliczenia zarówno płatności realizowanych na zlecenie klientów, jak również dyspozycji otrzymywanych z zagranicy.

Od września 1995 roku Bank jest uczestnikiem międzynarodowej sieci łączności międzybankowej SWIFT, co umożliwia przyspieszenie realizacji płatności, a także ułatwia kontakty z bankami zagranicznymi i umożliwia wdrażanie szeregu nowych produktów związanych z obsługą transakcji międzynarodowych. Bank współpracuje z licznymi bankami zagranicznymi w zakresie obsługi operacji dokumentowych, to jest otwierania, awizowania i potwierdzania wszelkiego rodzaju akredytyw oraz realizacji płatności w ramach inkasa dokumentowego. Bank rozlicza czeki wystawione w walutach obcych.

H. Rozwój usług bankowych

W 2002 r. w strukturach Banku powstała kolejna linia biznesowa o nazwie Rynki Finansowe, odpowiadająca linii Global Markets w strukturach belgijskiego Fortis Banku. Oznacza to zwiększenie aktywności na rynku międzybankowym, zdobycie nowych klientów, w tym także innych banków. Bank zamierza w szerszym zakresie handlować instrumentami pochodnymi, takimi jak opcje walutowe, swapy i kontrakty terminowe na stopy procentowe oraz zwiększyć aktywność na rynku papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa.

Bank przygotował ofertę o nazwie Pakiet Platynowy dla najbogatszych Polaków. Jest to zestaw łączący usługi tradycyjnej bankowości z ofertą inwestycyjną Fortis Securities Polska. Pakiet Platynowy przeznaczony jest dla osób posiadających w Banku aktywa w wysokości co najmniej 500 000 PLN. W skład pakietu wchodzi: rachunki, depozyty, usługi inwestycyjne, kredyty, karty płatnicze i doradztwo. W celu obsługi klientów tego pakietu w Banku powstały stanowiska Doradców Private Banking. Bank proponuje Pakiet Platynowy ok. 1 000 zamożnych klientów indywidualnych.

W celu pozyskanie większej liczby klientów, Bank podpisał umowę z Allianz Polska Services Sp z o.o. dotyczącą pośrednictwa w sprzedaży produktów oferowanych przez Bank.

W 2002 roku wprowadzone zostały zmiany w Statucie Banku, które rozszerzyły podstawowy zakres działania Banku o pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń osobowych, w tym ubezpieczeń na życie.

I. Inwestycje w technologie informatyczne

Ważnym przedsięwzięciem o charakterze informatycznym było w 2002 roku uruchomienie Centrum Telefonicznego, dzięki któremu wszystkie informacje i operacje na rachunkach dostępne są dla klientów Banku pod jednym numerem telefonu w całej Polsce. W Centrum Telefonicznym zintegrowano funkcje dotychczasowej infolinii oraz automatycznego serwisu telefonicznego (bankofonu).

Również potrzebną zmianą było usprawnienie pracy systemu bankowości internetowej Pl@net, który dzięki temu stał się wydajniejszy i poszerzył swoją funkcjonalność.

J. Umowy znaczące dla działalności Banku

1. Umowa o współpracy zawarta z Fortis Bank.

Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank z siedzibą w Brukseli zobowiązały się do współpracy gospodarczej i wzajemnej promocji działalności oraz instytucjonalnego rozwoju poprzez utworzenie i prowadzenie Biura Europejskiego (obecnie Biuro Międzynarodowe Fortis Banku).

Umowa ta określa współpracę obu stron na zasadach wyłączności. Obie strony umowy zobowiązały się do powstrzymania się od zawierania wszelkich porozumień z innymi instytucjami, których cele i rezultaty byłyby podobne do zawartych w przedstawionej umowie.

2. Umowa o współpracy zawarta z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.

Na podstawie umowy z dnia 2 stycznia 2002 r. oraz Aneksu z dnia 28 lutego 2002 r., Bank informuje swoich klientów o usługach, które oferuje Fortis Lease. Za każdym razem, gdy klient wprowadzony przez Bank podpisze umowę leasingową z FLP, Bank otrzyma prowizję za pośrednictwo.

Umowy dot. transakcji z podmiotami dominującymi i zależnymi ujęte zostały w Rozdziale V, ustęp C nn. Komentarza.

3. Umowy kredytowe zawarte z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju.

W dniu 26 stycznia 2000 r. Bank zawarł umowę kredytową z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, na mocy której EBOiR przyznał Bankowi linię kredytową w wysokości do 10 milionów EUR na okres 5 lat z przeznaczeniem na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw.

W ramach kontynuacji współpracy w dniu 21 grudnia 2001 r. Fortis Bank Polska SA zawarł umowę kredytową z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, na mocy której EBOiR udzielił Fortis Bank Polska SA linii kredytowej do wysokości 20 milionów EUR w dwóch transzach na okres 5 lat (licząc od roku 2000) z przeznaczeniem na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Umowy z Narodowym Bankiem Polskim

a. Umowa rachunku bankowego z dnia 23 czerwca 2000 r. Umowę między Bankiem a NBP dotyczy prowadzenia przez Centralę NBP rachunku bieżącego Banku w systemie SORBNET. W dniu 19 grudnia 2002 r. podpisano Aneks nr 8 do niniejszej umowy.

b. Umowa z dnia 27 grudnia 2001 r. Na mocy umowy NBP utworzył i prowadzi rachunek lokaty terminowej Banku w Departamencie Operacji Kapitałowych Centrali NBP. Bank może utrzymywać środki na tym rachunku do następnego dnia operacyjnego.

c. Umowa z dnia 20 września 2002 r. Na mocy umowy NBP utworzył i prowadzi rachunek i konto depozytowe bonów skarbowych w Centralnym Rejestrze Bonów Skarbowych.

- d. **Umowa z dnia 2 stycznia 2002 r.** W związku z wprowadzeniem przez NBP możliwości refinansowania banków w ciągu dnia operacyjnego, zawarto umowę w sprawie udzielania przez NBP kredytu technicznego zabezpieczonego w drodze przenoszenia praw z bonów skarbowych.
- e. **Umowa z dnia 19 lutego 2002 r.** Umowa dotyczy zamiany posiadanych przez Bank obligacji NBP na nowo wyemitowane obligacje 10-letnie o zmiennym oprocentowaniu, która nastąpiła w dniu 28 lutego 2002 r.

5. Umowa uczestnictwa w rozliczeniach za pośrednictwem Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. z dnia 15 lutego 1999 r.

Bank uczestniczy w rozliczeniach za pośrednictwem KIR S.A. w systemach ELIXIR oraz SYBIR.

6. Umowa z dnia 04 lutego 2002r. zawarta z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Umowa określa zasady, warunki i tryb dofinansowania przez Fundusz oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank zakładom pracy chronionej, przewidzianego w art. 32 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. W dniu 13 grudnia 2002 r. podpisano Aneks nr 10.

7. Umowa zawarta z VISA International Service Association w sprawie wydawania, obsługi i rozliczania kart płatniczych VISA Classic i VISA Business

W roku 2000 Bank zawarł z VISA International Service Association aneks do umowy licencyjnej z dnia 15 października 1997 r. w sprawie wydawania, funkcjonowania i rozliczania kart płatniczych VISA Classic i VISA Business. Z dniem 1 stycznia 2001 r. Bank uzyskał członkostwo o statusie Principal i Plus. Wcześniej Bank korzystał z pośrednictwa Banku Śląskiego SA.

8. Umowa z dnia 9 listopada 2000 r. zawarta z VISA International Service Association w sprawie utworzenia organizacji krajowej VISA Polska

Funkcjonujące w Polsce banki członkowskie Visa International powołały organizację krajową VISA Polska w celu ujednoczenia reguł dotyczących wydawania kart VISA oraz obsługi punktów usługowo-handlowych obsługujących karty VISA w Polsce.

9. Umowy ubezpieczeniowe zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji CIGNA STU S.A. dla posiadaczy kart VISA

- a. **Umowa ubezpieczeniowa z dnia 20 czerwca 2001 r. wraz z aneksem z dnia 20 maja 2002r.** Przedmiotem umowy jest ubezpieczenie posiadaczy kart VISA Gold wydanych przez Fortis Bank Polska SA w ramach Pakietu Ubezpieczeń Osobowych w zakresie kosztów leczenia i pomocy w trakcie podróży poza granicami Polski.
- b. **Umowa ubezpieczeniowa z dnia 10 stycznia 2002 r. wraz z aneksem z dnia 22 listopada 2002 r.** Przedmiotem umowy jest ubezpieczenie posiadaczy kart VISA Classic i VISA Electron wydanych przez Fortis Bank Polska SA w ramach Pakietu Ubezpieczeń Osobowych w zakresie kosztów leczenia i pomocy w trakcie podróży poza granicami Polski.

- c. **Umowa ubezpieczeniowa z dnia 20 maja 2002 r.** Przedmiotem umowy jest ubezpieczenie posiadaczy kart VISA Business Gold, VISA Business i VISA Business Electron wydanych przez Fortis Bank Polska SA.
- d. **Umowa ubezpieczeniowa z dnia 20 czerwca 2002 r.** wraz z aneksem nr 1 z dnia 12 września 2002 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 22 listopada 2002 r. Przedmiotem umowy jest ubezpieczenie posiadaczy kart VISA Classic i VISA Gold w zakresie pokrycia kosztów napraw pogwarancyjnych.

10. Generalna umowa ubezpieczenia z dnia 21 czerwca 2001 r. zawarta z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Europa SA

W związku z wprowadzeniem do oferty kredytów hipotecznych, Bank zawarł umowę z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Europa SA w celu zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej dla kredytów hipotecznych, budowlanych, budowlano-hipotecznych i hipotecznych na zakup działki budowlanej udzielanych przez Bank osobom fizycznym.

11. Umowa z dnia 9 maja 2002 r. zawarta z Allianz Polska Services Sp. z o.o.

W celu wzmocnienia struktury sprzedaży Fortis Bank Polska SA podpisał umowę z Allianz Polska Services Sp. z o.o. dotyczącą pośrednictwa w sprzedaży produktów oferowanych przez Bank - pakietów dla klientów indywidualnych oraz kredytów na cele mieszkaniowe. Zgodnie z umową Konsultanci Finansowi Allianz Polska, jako pośrednicy, oferować będą potencjalnym klientom kompleksową informację i doradztwo w zakresie produktów i usług Banku.

12. Umowa o współpracy z dnia 23 kwietnia 2001 r. zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego

Umowa dotyczy udzielania przez Bank kredytów zabezpieczonych poręczeniami ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego na podst. Ustawy z dn. 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Poręczeniami mogą być objęte kredyty inwestycyjne oraz kredyty przeznaczone na zakup materiałów i surowców do produkcji zaciągane przez osoby krajowe w złotych lub w walucie obcej.

13. Umowa z dnia 3 listopada 2000 r. o wykonywanie zadań Członka Giełdy – Animatora Emitenta zawarta z CA IB Securities SA

W związku z wprowadzeniem przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA nowego systemu WARSET, Bank zawarł umowę, na podstawie której CA IB Securities SA zobowiązało się wykonywać zadania Członka Giełdy – Animatora Emitenta w odniesieniu do akcji zwykłych na okaziciela Banku dopuszczonych do obrotu giełdowego.

14. Umowa ramowa z dnia 22 maja 1998 r. w sprawie świadczenia usług z SWIFT (Światowe Towarzystwo Telekomunikacji Międzybankowej)

15. Znaczące umowy kredytowe

Na dzień 31.12.2002 r. w stosunku do 5 klientów zaangażowanie Banku przekraczało 10% funduszy własnych i wyniosło łącznie 308 mln PLN. W stosunku do żadnego klienta nie został przekroczony limit koncentracji określony w prawie bankowym.

V. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA

Fortis Bank z siedzibą w Brukseli posiada 99,10% akcji Fortis Bank Polska SA.

Fortis jest międzynarodową instytucją finansową, specjalizującą się w dziedzinie ubezpieczeń, bankowości i inwestycji. Kapitalizacja rynkowa grupy, wynosząca 22 miliardy EUR, i zatrudnienie sięgające 69 tys. pracowników na świecie, plasuje Fortis w grupie 20 największych instytucji finansowych w Europie. Aktywa Fortis wynosiły 486 miliardów EUR na dzień 31 grudnia 2002 r. (o prawie 3 mld EUR więcej niż na koniec roku 2001).

W krajach Beneluxu, które są kluczowym rynkiem dla Fortis, posiada on wiodącą pozycję i oferuje szeroką gamę produktów i usług dla klientów indywidualnych, firm i sektora publicznego. W strategii międzynarodowej Fortis skupia swoją działalność na wybranych segmentach rynku.

Fortis jest notowany na giełdach w Amsterdamie, Brukseli i Luksemburgu. W USA prowadzi sponsorowany program ADR (amerykańskich świadectw depozytowych).

Zgodnie z danymi finansowymi za rok 2002 zysk netto Fortis wyniósł 532 mln EUR w porównaniu z 2 598 mln EUR za rok 2001. Na osiągnięte wyniki finansowe istotny wpływ miał znaczny spadek wartości rynkowej posiadanego portfela papierów wartościowych poniżej kosztów ich nabycia. Pomimo trudnej sytuacji ekonomicznej, Fortis odnotował 3% wzrost zysku operacyjnego netto (przed zrealizowaniem zysków kapitałowych oraz aktualizacją wartości portfela papierów wartościowych), przy czym w działalności ubezpieczeniowej –utrzymano go na poziom niezmienionym, a w działalności bankowej odnotowano wzrost o +6%.

Zysk operacyjny netto z działalności bankowej, włączając zrealizowane zyski kapitałowe, a wyłączając korekty wartości portfela akcyjnego, wzrósł o 7%. Osiągnięto to głównie dzięki znacznej redukcji kosztów (-9%) oraz właściwemu zarządzaniu ryzykiem, dzięki czemu udział rezerw na ryzyko kredytowe był o 8% niższy niż w roku 2001. Zysk z działalności bankowej stanowił ok. 60% całego zysku grupy Fortis.

Fortis utrzymuje wysoki poziom funduszy podstawowych w wys. 17,6 mld EUR (ang. net core capital), który znacznie przekracza poziom wymagany normami ostrożnościowymi.

Podstawowe dane finansowe:

	<u>Wynik 2002</u>	<u>Wynik 2001</u>	<u>zmiana</u> <u>2002/2001</u>
Zysk operacyjny netto (przed zrealizowaniem zysków kapitałowych), na który składają się:	1 918 mln EUR	1 868 mln EUR	+3%
- Ubezpieczenia	1 047 mln EUR	1 047 mln EUR	-
- Bankowość	1 059 mln EUR	1 001 mln EUR	+6%
Zrealizowane zyski kapitałowe	299 mln EUR	399 mln EUR	-25%
Zysk operacyjny netto (przed korektą wartości portfela papierów wartościowych)	2 217 mln EUR	2 267 mln EUR	-2%

Korekta wartości portfela papierów wartościowych	(1 787) mln EUR	-	
Zysk operacyjny netto (po korekcie wartości portfela papierów wartościowych)	430 mln EUR	2 267 mln EUR	-81%
Inne	102 mln EUR	331 mln EUR	-69%
Zysk netto	532 mln EUR	2 598 mln EUR	- 80%
ROE	4,3%		

Fortis jest drugim co do wielkości dostawcą usług finansowych w krajach Beneluksu. Pod względem sumy bilansowej Fortis zajmuje 17 pozycję wśród instytucji świadczących usługi finansowe w Europie, a biorąc pod uwagę różne kryteria (tj. wartość sprzedaży, przychodów, aktywów i wartość rynkową) 38 pozycję na świecie.

Fortis otrzymał wysokie długoterminowe oceny ratingowe wystawione przez niezależne, międzynarodowe agencje ratingowe (Standard & Poor's: AA-; Moody's: Aa3, Fitch:AA-).

Fortis zamierza stopniowo rozwijać wybrane formy działalności w celu umocnienia swojej pozycji w Europie, zarówno poprzez rozwijanie własnych struktur, jak i fuzje z innymi instytucjami.

B. Fortis Securities Polska S.A.

Fortis Securities Polska S.A. – jednostka zależna Fortis Bank Polska SA z dniem 29 czerwca zaprzestała działalności brokerskiej w związku z realizacją podpisanej w dniu 20 maja 2002 r. pomiędzy Fortis Securities Polska S.A. a DB Securities S.A. warunkowej umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa - dotychczas służącej prowadzeniu działalności brokerskiej przez Fortis Securities Polska S.A. Transakcja ta jest zgodna ze strategią grupy Fortis w Polsce. Fortis Securities Polska S.A. będzie kontynuować działalność jako dom maklerski uzupełniający ofertę Banku w zakresie dystrybucji obligacji skarbowych, jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz zarządzania aktywami klientów na zlecenie.

W dniu 12 sierpnia 2002 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PDM Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. (jednostki zależnej Fortis Securities Polska S.A.) podjęło uchwałę w sprawie likwidacji PDM TFI.

C. Transakcje z podmiotami powiązanymi

1. Umowa Kredytowa zawarta z Fortis Bank z siedzibą w Brukseli oraz Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie

W dniu 12 listopada 1999 r. zawarto aneks nr 3 do umowy kredytowej z dnia 24 września 1998 r. w celu rozszerzenia limitu linii kredytowej zaciągniętej z Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, oraz Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie do 200 mln DEM (102 mln EUR) maksymalnej kwoty kapitału na okres 7 lat.

2. Umowa Kredytowa z dnia 24 września 2001r. zawarta z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie

W ramach umowy z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie Bankowi została udzielona linia kredytowa w maksymalnej kwocie kapitału wynoszącej 50 mln EUR na okres 4 lat.

3. Umowa o współpracy zawarta z Fortis Securities Polska S.A.

Przedmiotem umowy z dnia 13 października 2000 r. było rozszerzenie prowadzonej dotychczas współpracy Banku z domem maklerskim w następujących kierunkach:

- udostępnienie domowi maklerskiemu pomieszczeń w celu zorganizowania punktów obsługi klienta,
- współpraca w zakresie sprzedaży produktów domu maklerskiego. w ramach struktury organizacyjnej Banku, w tym: sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych, oraz sprzedaży jednostek uczestnictwa zagranicznych funduszy inwestycyjnych,

W dniu 23 stycznia 2001 r. podpisano Aneks nr 2 do Umowy o współpracy w zakresie organizacji i działania punktów obsługi klienta oraz punktów informacyjnych Fortis Securities Polska S.A. zlokalizowanych w jednostkach Banku. W POK-ach biura maklerskiego działających w placówkach Banku prowadzona jest sprzedaż jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, sprzedaż portfeli inwestycyjnych oraz pośrednictwo w zawieraniu umów prowadzenia rachunków inwestycyjnych.

4. Aneks do umowy o współpracy z Fortis Securities Polska SA zawarty z DB Securities S.A.

W związku z umową warunkową zawartą między Fortis Securities Polska SA i DB Securities Polska SA w sprawie sprzedaży części przedsiębiorstwa, Fortis Bank Polska SA oraz DB Securities SA podpisały w dniu 26 czerwca 2002 r. aneks do Umowy o współpracy z dnia 13 października 2000 r. zawartej pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Securities Polska SA. Strony Umowy postanowiły podjąć współpracę w zakresie obsługi kredytów na zakup papierów wartościowych na rynku wtórnym udzielonych przez Bank klientom biura maklerskiego.

5. Umowy kredytowe zawarte z Fortis Securities Polska S.A.

W celu finansowania kosztów reorganizacji Fortis Securities Polska S.A., na mocy umowy z dnia 14 czerwca 2002r. Bank udzielił FSP S.A. kredytu obrotowego nieodnawialnego w wys. 800 tys. PLN na okres 3 miesięcy.

W dniu 30 września 2002 r. Bank przyznał Fortis Securities Polska S.A. kredyt w rachunku bieżącym do 1 mln PLN do 31 marca 2004 r. na warunkach rynkowych. Na dzień 31.12.2002 r. Fortis Securities Polska S.A. wykorzystał kredyt w kwocie 352 tys. PLN, pozostała część zadłużenia w kwocie 648 tys. PLN jest wykazywana jako zobowiązanie pozabilansowe.

Opis innych transakcji związanych z obsługą bankową podmiotów powiązanych znajduje się w pkt. 16.1 i 2 dodatkowych not objaśniających.

VI. NOTOWANIA AKCJI NA GPW

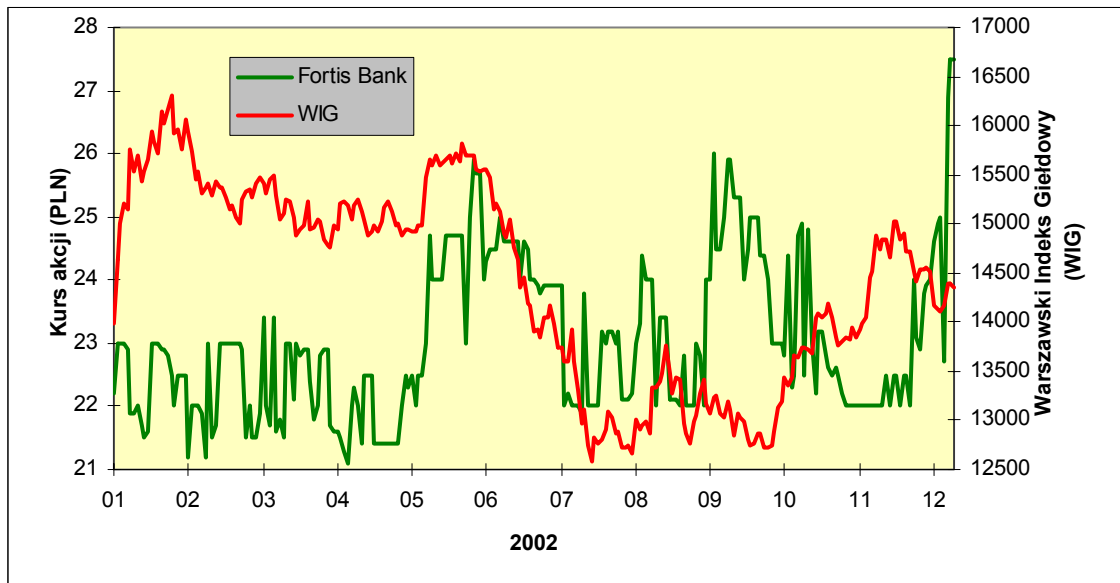
Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. od 7 listopada 1994 roku.

Od 18 kwietnia 2001 roku Bank notowany jest w systemie kursu jednolitego z dwukrotnym określeniem kursu. Akcje Banku notowane są pod nazwą skróconą FTS.

Po objęciu przez Fortis Bank z siedzibą w Brukseli ponad 98% akcji Banku, w roku 2000 wyraźnie spadła płynność akcji Banku, co wpłynęło na spadek kursu akcji. Obecnie w posiadaniu pozostałych akcjonariuszy znajduje się jedynie 135.893 szt., tj. 0,90% wszystkich akcji Banku.

Średni wolumen obrotu akcjami Banku wyniósł 81 akcji na sesję w roku 2002.

Na pierwszej sesji w roku 2002 kurs akcji Banku wynosił 22,20 i wzrósł do 29,90 (II fixing) na dzień 31 grudnia 2002 r. W tym samym okresie indeks giełdowy WIG wzrósł z 13 995,24 pkt do 14 366,65 pkt, również subindeks sektorowy WIG-banki wzrósł z 20 533,61 pkt do 24 091,01.

Poniżej przedstawiono wskaźniki rynkowe dla akcji Fortis Bank Polska SA na dzień 31 grudnia 2002 roku oraz na dzień 31 grudnia 2001 r.:

Wskaźnik	31.12.2002	31.12.2001
Zysk na jedną akcję (EPS)	2,08	0,70
Cena/ zysk (P/E)	14,37	32,86
Wartość księgowa na 1 akcję (BVPS)	34,46	32,52
Cena/ wartość księgowa (P/BV)	0,87	0,71

Wartość księgowa netto na jedną akcję wynosi 34,46. W celu dokonania tego wyliczenia do funduszy własnych zostały zaliczone kapitał zakładowy, kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały rezerwowe i zysk netto roku obrotowego.

VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Strategia rozwoju Banku związana jest z ogólną strategią grupy Fortis.

Dbając o nadrzędne cele, jakimi są ochrona depozytów klientów i zabezpieczenie płynności Banku, FBP koncentrować się będzie na wysokiej jakości obsłudze klienta. Potrzeby klienta zaspakajając zamierza w sposób oparty o wartości grupy Fortis, które zakładają, że będzie bankiem troskliwym, innowacyjnym, bezpośrednim i stabilnym, przy tym zawsze przestrzegającym wszelkich stosownych przepisów prawa, uregulowań i zaleceń nadzorczych.

Działalność operacyjna grupy Fortis bazuje na pionach biznesowych (*ang. business lines*) odpowiedzialnych za obsługę określonego segmentu klientów i/lub rynku usług, a jej aktualna strategia rozwoju zakłada:

- umacnianie wiodącej pozycji grupy w krajach Beneluksu, oferując tam pełny zakres usług finansowych przez wszelkie dostępne kanały dystrybucji,
- stopniowy rozwój wybranych form działalności w krajach europejskich (w tym w Polsce) poprzez te piony biznesowe które obsługują segmenty rynku o znacznych perspektywach rozwoju, oraz
- zwiększenie zyskowności działalności operacyjnej prowadzonej na rynkach w USA i Azji.

Zarząd grupy Fortis ogłosił, że wobec nieprzewidywalnych zmian na rynku, niemożliwym jest podanie realnych i dokładnych wyników na koniec roku 2003. W związku z tą decyzją oraz wobec niepewności co do rozwoju sytuacji makro-i mikro-ekonomicznej w Polsce, Zarząd Fortis Bank Polska SA na razie nie ogłasza publicznie prognozy wyników finansowych na rok 2003.

W najbliższych latach Bank dążył będzie do zwiększania liczby klientów w segmencie zamożnych klientów indywidualnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Utrzymywanie zaś kosztów pod ścisłą kontrolą oraz lepsze wykorzystywanie posiadanych kapitałów powinno przynieść dalszą poprawę wyników finansowych.

W roku 2002 zakończono projekt poprawy efektywności i wydajności działania „Zefir” dotyczący podstawowego zakresu operacji Banku. Oszczędności – redukcja kosztów, unikanie kosztów i dodatkowy dochód – przerosły początkowe oczekiwania. Wprowadzono nowy model funkcjonowania oddziału, otwarto Centrum Telefonicznego (Call Center) oraz przeprowadzono usprawnienia procesu kredytowego. W Departamencie Operacji wprowadzono skanowanie płatności (projekt OCR) i centralizację operacji wymiany walut.

Wsparcie finansowe i organizacyjne grupy Fortis w szczególności owocuje pozyskaniem ważnych klientów, poprawą efektywności procedur kredytowych i zarządzania różnymi rodzajami ryzyka oraz rozszerzeniem skali operacji na rynkach finansowych.

W oparciu o, funkcjonującą w strukturach Banku począwszy od drugiego kwartału 2002 roku, nową linię biznesową Rynki Finansowe, odpowiadającą linii Global Markets w strukturach grupy Fortis, Bank zamierza zwiększyć swój udział w rynku pieniężnym jak również w obrocie papierami wartościowymi. Strategia rozwoju linii Rynki Finansowe w Polsce będzie dostosowywana do potrzeb klienta. Planuje się w szerszym zakresie handlować instrumentami pochodnymi, takimi jak opcje walutowe, swapy i kontrakty terminowe na stopy procentowe. Wprowadzenie nowych produktów oraz lepszy monitoring ryzyka i poprawę sprawności przeprowadzania operacji na rynku

pieniężnym, walutowym i papierami wartościowymi o stałym dochodzie umożliwi nowy system operacyjny, którego wdrożenie zaplanowano w I kwartale 2003 roku.

Linia biznesowa ME będzie koncentrować się, poprzez sieć centrów obsługi średnich i dużych przedsiębiorstw, na obsłudze swoich klientów w sposób przynoszący wartość dodaną tym klientom oraz Bankowi zakładając w szczególności:

- dalszy rozwój usług specjalistycznych takich jak cash management oraz leasing,
- specjalizację w zakresie finansowania handlu międzynarodowego oraz rynków finansowych (obsługa transakcji rynku pieniężnego) i wprowadzenie nowych produktów w tych zakresie we współpracy z linią biznesową Rynki Finansowe.

Poprzez zarówno tradycyjne (sieć oddziałów) jak i elektroniczne kanały dystrybucji, linia biznesowa IPS dążyć będzie do zwiększenia swego udziału w rynku poprzez:

- wzrost organiczny przede wszystkim w segmencie *personal banking*, równocześnie promując produkty gromadzenia aktywów oraz produkty kredytowo-pożyczkowe związane z osobistymi potrzebami klientów tego segmentu,
- rozwijając udział rynkowy w segmencie małych przedsiębiorstw, w oparciu o standaryzację pakietu usług oraz politykę kredytową określającą poziom ryzyka jakie Bank jest skłonny finansować,
- innowacyjność stosowanych rozwiązań, oferując godziwą cenę za usługi świadczone swoim klientom.
- wykorzystanie nisko-kosztowych kanałów dystrybucji oraz podstawową ofertę produktową, która powinna być także dostępna zarówno poprzez Internet jak i centrum telefoniczne dla pozyskania klientów detalicznych, którzy nie korzystają z usług bankowych.

Kierownictwo Banku planuje dalszą poprawę standardów działania oraz wzmocnienie zarządzania ryzykiem, a także funkcji kontroli wewnętrznej zgodnie ze wskazaniem Fortis Banku i zaleceniami Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego.

Z każdym rokiem wzrasta znajomość marki Fortis wśród potencjalnych klientów Banku. W 2002 r. znajomość marki wzrosła w segmencie docelowym o niemal 100%. Badania SMG/KRC Poland Media pokazują, że o ile w 2001 roku nazwę Fortis Bank wymieniało 7% klientów indywidualnych oraz 8% klientów instytucjonalnych, o tyle w 2002 roku było to już odpowiednio 15 % i 13%. Znacznie wyższa okazała się tzw. znajomość wspomagana marki – czyli rozpoznanie nazwy Fortis Bank jako znajomej na liście wielu banków. W 2001 roku tzw. znajomość wspomagana marki wynosiła w grupie klientów indywidualnych 30 % i 49% firmowych. Natomiast w 2002 roku rozpoznało Bank aż 52% klientów indywidualnych i 57% firmowych, co oznacza, że co druga badana osoba zadeklarowała znajomość Fortis. W tych samych badaniach respondenci wskazywali na elitarność oraz nowoczesność jako główne atrybuty Fortis Banku, określali go jako bank traktujący klientów indywidualnie, oferujący wysoką jakość usług.

VIII. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

A. Struktura władz Banku

Zgodnie ze Statutem, władzami Banku są:

- Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

- Rada Nadzorcza
- Zarząd

W Banku powoływane są stałe i doraźne komitety o charakterze opiniodawczo-doradczym oraz decyzyjnym. Stałymi komitetami są:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami - ALCO,
- Komitet Kredytowy,
- Komitet Kredytów Trudnych,
- Lokalne Komitety Kredytowe
- Komitet ds. Zapewnienia Ciągłości Funkcjonowania Banku
- Komitet ds. Bezpieczeństwa

Komitet Kredytowy oraz Komitet Kredytów Trudnych działają w oparciu o regulaminy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Komitet Kredytowy podejmuje decyzje w sprawie udzielania kredytów, pożyczek, gwarancji w kwocie zaangażowania powyżej 1,5 mln PLN. Komitet Kredytów Trudnych podejmuje decyzje dotyczące oceny standingu finansowego kredytobiorców, klasyfikowania kredytobiorców do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw celowych na należności Banku.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) jest to komitet o charakterze opiniodawczo - doradczym i decyzyjnym, który wspomaga Zarząd Banku w efektywnym zarządzaniu aktywami i pasywami Banku. W ściśle określonych sprawach w szczególności w zakresie zarządzania płynnością i ryzykiem rynkowym ALCO może podejmować decyzje. Zakres działania i kompetencje ALCO określa Regulamin przyjęty przez Zarząd.

Zadaniem Komitetu ds. Zapewnienia Ciągłości Funkcjonowania Banku jest planowanie i koordynacja działań podejmowanych w sytuacjach awaryjnych dla zapewnienia ciągłości działalności operacyjnej.

W grudniu 2002 r. powołano Komitet ds. Bezpieczeństwa, którego podstawowym zadaniem jest wspomaganie Zarządu w skutecznym zarządzaniu bezpieczeństwem Banku.

B. Piony biznesowe i placówki operacyjne

Na koniec roku 2002 roku Bank prowadził swoją działalność na terenie kraju poprzez sieć 32 placówek operacyjnych.

Centrala Banku ma siedzibę w Warszawie przy ul. Postępu 15.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonują tzw. pionowy biznesowe (business lines), czyli struktury pionowe obejmujące kompleksową obsługę określonej grupy (segmentu) klientów. W szczególności wyodrębniono:

- a) pion klientów indywidualnych i małych przedsiębiorstw (*business line IPS*) obsługujący klientów poprzez sieć oddziałów i filii ds. obsługi klientów indywidualnych,
- b) pion średnich i dużych przedsiębiorstw (*business line ME*) obsługujący klientów poprzez sieć centrów biznesowych (business centers), oraz

- c) pion Rynki Finansowe, działający w oparciu o strukturę organizacyjną Departamentu Skarbu.

Pion Rynki Finansowe odpowiada Business Line Global Markets w strukturach Fortis Banku i został utworzony w drugim kwartale 2002 roku w celu zwiększenia aktywności Banku na rynku pieniężnym i walutowym oraz dla pozyskania nowych klientów, w tym innych banków. Pion Rynki Finansowe wspiera pozostałe linie biznesowe, oferując klientom Business Line IPS i Business Line ME produkty rynków finansowych.

Mając na uwadze potrzebę uproszczenia struktury pionów biznesowych zgodnie ze standardami Fortis Bank, decyzją Zarządu i Rady Nadzorczej zmodyfikowano strukturę organizacyjną Banku przez likwidację z dniem 1 stycznia 2002 roku struktury organizacyjnej regionów oraz stanowiska dyrektora regionu. Obecnie dyrektorzy centrów obsługi średnich i dużych przedsiębiorstw podlegają bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu - Dyrektorowi Pionu Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw, a dyrektorzy oddziałów podlegają Wiceprezesowi Zarządu - Dyrektorowi Pionu Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych.

Na dzień 31 grudnia 2002 roku Bank posiadał:

- a) 21 oddziałów operacyjnych (trzy w Krakowie, cztery w Warszawie, po jednym w Łodzi, Lublinie, Częstochowie, Gliwicach, Katowicach, Poznaniu, Gdyni, Wrocławiu, Bydgoszczy, Zakopanem, Szczecinie, Kielcach, Bielsko-Białej i Gdańsku), Ekspozyturę III Oddziału w Krakowie.
- b) 6 Filii ds. Obsługi Klientów Indywidualnych dwie w Warszawie, po jednej we Wrocławiu, Poznaniu, Katowicach i Łodzi), Filię ds. obsługi płatności masowych Oddziału w Poznaniu (w kooperacji z firmą zewnętrzną)
- c) 5 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw.

Strukturę organizacyjną Fortis Bank Polska SA na dzień 31 grudnia 2002 roku ilustruje schemat blokowy stanowiący załącznik do Komentarza Zarządu.

IX. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU

1. Zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 1 stycznia 2002 r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

Rada Nadzorcza

- 1). Sjoerd Van Keulen - Przewodniczący
- 2). Luc Delvaux - Wiceprzewodniczący
- 3). Antoni Potocki - Wiceprzewodniczący
- 4). Werner Claes
- 5). Paul Dor
- 6). Zbigniew Dresler
- 7). Roland Saintrond
- 8). Kathleen Steel

W dniu 27 czerwca 2002 r. Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w skład Rady Nadzorczej został powołany Pan Didier Giblet, odpowiedzialny za działalność Fortis Bank na światowym rynku pieniężnym i walutowym w ramach linii biznesowej Global Market (Global Head of FX&MM).

Z dniem 1 października 2002 r. Pan Sjoerd van Keulen złożył rezygnację funkcji Przewodniczącego i z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej, które odbyło się w dniu 19 września 2002 r. członkowie Rady wybrali Pana Luc Delvaux (dotychczas sprawującego obowiązki Wiceprzewodniczącego Rady) jako nowego Przewodniczącego Rady, a Pana Paul Dor na Wiceprzewodniczącego.

Od dnia 1 października 2002 r. Rada Nadzorcza działa w następującym składzie:

Rada Nadzorcza

- 1). Luc Delvaux - Przewodniczący
- 2). Paul Dor - Wiceprzewodniczący
- 3). Antoni Potocki - Wiceprzewodniczący
- 4). Werner Claes
- 5). Zbigniew Dresler
- 6). Didier Giblet
- 7). Roland Saintrond
- 8). Kathleen Steel

Na dzień 31 grudnia 2002r. skład Rady pozostał bez zmian.

Z dniem 01 kwietnia 2003 r. Pani Kathleen Steel złożyła rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej, w skład której wchodziła od 16 grudnia 1999 r.

Na dzień 1 stycznia 2002 r. skład Zarządu był następujący:

Zarząd:

- 1). Jean-Marie De Baerdemaeker - Prezes Zarządu
- 2). Andre Van Brussel - Wiceprezes, Dyrektor Finansowy
- 3). Jean – Luc Deguel - Wiceprezes
- 4). Leszek Niemycki - Wiceprezes
- 5). Gilles Polet - Wiceprezes

Na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2001 r. Rada Nadzorcza podjęła decyzję w sprawie planowanej zmiany na stanowisku Prezesa Zarządu Banku. Nominację, uwarunkowaną otrzymaniem zgody nadzoru bankowego, otrzymał Pan Ronald Richardson, wówczas Dyrektor Zarządzający Fortis Lease NV w Belgii oraz Prezes Zarządu Fortis Lease Polska Sp. z o.o. Dla zapewnienia sprawnego przeprowadzenia zmian, z dniem 1 lutego 2002 r., Rada powołała Pana Richardsona w skład Zarządu na stanowisko Pierwszego Wiceprezesa Zarządu.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. skład Zarządu był następujący:

Zarząd:

- 1). Jean-Marie De Baerdemaeker - Prezes Zarządu
- 2). Ronald Richardson - Pierwszy Wiceprezes Zarządu
- 3). Andre Van Brussel - Wiceprezes, Dyrektor Finansowy
- 4). Jean – Luc Deguel - Wiceprezes

- 5). Leszek Niemycki - Wiceprezes
- 6). Gilles Polet - Wiceprezes

Z dniem 9 stycznia 2003 r., tj. po otrzymaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Bankowego na powołanie na stanowisko Prezesa Zarządu Fortis Bank Polska SA Pan Ronald Richardson przejął obowiązki Prezesa Zarządu od Pana Jean-Marie De Baerdemaeker'a. Decyzją Rady Nadzorczej Pan De Baerdemaeker pozostanie w składzie Zarządu Banku do dnia 30 kwietnia br. jako Pierwszy Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2003 r. postanowiła powołać Pana Koen'a Verhoevena do obecnego składu Zarządu jako Wiceprezesa Zarządu i powierzyć mu obowiązki Dyrektora Pionu Kredytów z dniem 01 marca 2003 r. Pan Koen Verhoven zastąpi Pana Gillesa Polet, który po 1 marca br. będzie pełnił funkcję członka Zarządu do 31 lipca 2003 r.

Od dnia 01 marca 2003 r. Zarząd Fortis Bank Polska SA działa w następującym składzie:

Zarząd:

- 1). Ronald Richardson - Prezes Zarządu
- 2). Jean-Marie De Baerdemaeker - Pierwszy Wiceprezes Zarządu
- 3). Andre Van Brussel - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Finansowy
- 4). Jean – Luc Deguel - Wiceprezes Zarządu
- 5). Leszek Niemycki - Wiceprezes Zarządu
- 6). Koen Verhoven - Wiceprezes Zarządu
- 7). Gilles Polet - Członek Zarządu

Pan Andre Van Brussel, Wiceprezes Zarządu, złożył rezygnację z członkostwa w Zarządzie Fortis Bank Polska S.A. z dniem 30 czerwca 2003 r. Zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej, od 1 kwietnia 2003 r. do końca czerwca br., Pan Van Brussel będzie pełnił funkcję członka Zarządu Fortis Banku Polska SA.

2. Wynagrodzenia członków Zarządu, Rady Nadzorczej i prokurentów

W roku 2002 członkom Zarządu wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę 6 012 tys. PLN, w porównaniu do kwoty 6 351 tys. PLN w 2001 r. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej za rok 2002 wyniosły 370 tys. PLN, w porównaniu z 342 tys. PLN w 2001 r. Łączna kwota wynagrodzeń prokurentów za okres 1.01.2002 r. do 31.12.2002 r. wynosiła 2 990 tys. PLN, a za okres od 1.01.2001 r. do 31.12.2001 r. wynosiła 3 972 tys. PLN.

3. Informacja o niespłaconych pożyczkach, gwarancjach i poręczeniach udzielonych przez Bank członkom Zarządu, Rady Nadzorczej oraz ich osobom bliskim

Na dzień 31 grudnia 2002 r. jeden z członków Rady Nadzorczej korzystał z kredytu w rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowym o zadłużeniu 25 tys. PLN, 2 gwarancji udzielonych bezterminowo w łącznej wys. 10 tys. USD oraz 2 limitów w kartach VISA do łącznej wysokości 42 tys. PLN. Natomiast członkom Zarządu Bank udzielił 1 gwarancji na okres 1 roku o łącznym zaangażowaniu 54 tys. PLN oraz limitu w karcie VISA do wysokości 10 tys. PLN. Oprocentowanie nie odbiega od warunków rynkowych.

Informacje o kredytach, pożyczkach i gwarancjach udzielonych osobom zarządzającym i nadzorującym Bank wyszczególniono w pkt.26 dodatkowych not objaśniających.

4. Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Na 31 grudnia 2002 r. żaden z Członków Zarządu nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA. Pan Luc Delvaux, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, jest właścicielem 25 akcji Banku. Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają żadnych akcji Banku.

5. Pracownicy

Zainicjowane w czerwcu roku 2001 działania Zarządu Banku mające na celu optymalizację zatrudnienia w wyniku usprawnienia procesów, automatyzacji i outsourcingu doprowadziły do spadku zatrudnienia z 946 etatów w grudniu 2001 r. do 876 etatów na koniec 2002 roku. Na koniec roku 2002 zatrudnienie wynosiło 911 osób. Spośród ogółu – 471 zatrudnionych osób miało wykształcenie wyższe.

Podpisy członków Zarządu:

Ronald Richardson, Prezes Zarządu

Jean-Marie De Baerdemaeker, Pierwszy Wiceprezes Zarządu

Andre Van Brussel, Wiceprezes Zarządu

Leszek Niemycki, Wiceprezes Zarządu

Jean-Luc Deguel, Wiceprezes Zarządu

Koen Verhoeven, Wiceprezes Zarządu

Gilles Polet, Członek Zarządu